

**ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT**

ĐỖ THỊ DIỆN

**PHÁP LUẬT VỀ BẢO HỘ NHÃN HIỆU BA CHIỀU
TẠI VIỆT NAM**

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ LUẬT KINH TẾ

HUẾ, năm 2026

ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT

ĐỒ THỊ ĐIỆN

PHÁP LUẬT VỀ BẢO HỘ NHÃN HIỆU BA CHIỀU
TẠI VIỆT NAM

Ngành: Luật kinh tế

Mã số: 9380107

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ LUẬT KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

1. PGS.TS. VŨ THỊ HẢI YẾN

2. PGS. TS. CAO ĐÌNH LÀNH

HUẾ, năm 2026

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Cụm từ viết tắt

WIPO

SHCN

EU

EUIPO

SHTT

WTO

USPTO

TMEP

TRIPS

INTA

HĐBT

BLDS

NĐ – CP

CPTPP

EVFTA

APEC

EUIPN

JPO

TT-BKHCN

KH&CN

KDCN

TSTT

ĐUQT

Cụm từ viết đầy đủ

Tổ chức Sở hữu trí tuệ thế giới

Sở hữu công nghiệp

Liên minh châu Âu

Cơ quan SHTT Liên minh châu Âu

Sở hữu trí tuệ

Tổ chức thương mại thế giới

Cơ quan sáng chế và nhãn hiệu Hoa Kỳ

Tổ chức quốc tế về gắn nhãn Thương mại công bằng

Hiệp định về các khía cạnh liên quan đến thương mại của quyền sở hữu trí tuệ

Hiệp hội Nhãn hiệu quốc tế

Hội đồng Bộ trưởng

Bộ luật Dân sự

Nghị định - Chính phủ

Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương

Hiệp định thương mại tự do Việt Nam – EU

Tổ chức hợp tác kinh tế Châu Á Thái Bình Dương

Mạng lưới quyền SHTT Liên Minh Châu Âu

Cơ quan SHTT Nhật Bản

Thông tư – Bộ khoa học Công nghệ

Khoa học và Công nghệ

Kiểu dáng công nghiệp

Sở hữu trí tuệ

Điều ước quốc tế

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết nghiên cứu đề tài luận án.....	1
2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu của luận án.....	2
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu của luận án.....	2
4. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu luận án	3
5. Ý nghĩa khoa học và ý nghĩa thực tiễn của luận án.....	4
6. Những đóng góp mới của luận án	4
7. Kết cấu của luận án.....	5
CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU VÀ CƠ SỞ LÝ THUYẾT NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN.....	6
1.1. Tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đến luận án.....	6
1.1.1. Những công trình nghiên cứu về lý luận và pháp luật bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.....	6
1.1.2. Công trình nghiên cứu thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều	6
1.1.3. Công trình nghiên cứu về giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.....	8
1.2. Đánh giá kết quả nghiên cứu của các công trình khoa học liên quan đến đề tài luận án và những vấn đề luận án tiếp tục nghiên cứu	8
1.2.1. Đánh giá kết quả nghiên cứu của các công trình khoa học liên quan đến luận án.....	8
1.2.2. Những vấn đề luận án tiếp tục nghiên cứu	8
1.3. Cơ sở lý thuyết nghiên cứu	8
1.3.1. Lý thuyết nghiên cứu.....	8
1.3.2. Câu hỏi nghiên cứu và giả thuyết nghiên cứu	8
1.3.3. Phương pháp tiếp cận	9
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1	10
CHƯƠNG 2. NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ BẢO HỘ NHÃN HIỆU BA CHIỀU	11
2.1. Lý luận về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều	11
2.1.1. Khái niệm, đặc điểm nhãn hiệu ba chiều.....	11
2.1.2. Khái niệm, đặc điểm, ý nghĩa của bảo hộ nhãn hiệu ba chiều	11
2.2. Lý luận pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.....	12
2.2.1. Khái niệm pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.....	12
2.2.2. Đặc điểm pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều	12
2.2.3. Vai trò của pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều	12
2.2.4. Nội dung pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.....	12
2.3. Các yếu tố tác động đến pháp luật và thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.....	12
2.3.1. Yếu tố tác động đến pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều	12
2.3.2. Yếu tố tác động đến thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều	12
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2	13
CHƯƠNG 3. THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VÀ THỰC TIỄN THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ BẢO HỘ NHÃN HIỆU BA CHIỀU TẠI VIỆT NAM.....	14
3.1. Thực trạng pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam	14
3.1.1. Thực trạng pháp luật về điều kiện bảo hộ nhãn hiệu ba chiều	14
3.1.2. Thực trạng pháp luật về thủ tục xác lập quyền đối với nhãn hiệu ba chiều	14

3.1.3. Thực trạng pháp luật về nội dung quyền và nghĩa vụ của chủ sở hữu nhãn hiệu ba chiều.....	14
3.1.4. Thực trạng pháp luật về hành vi xâm phạm quyền và biện pháp bảo vệ nhãn hiệu ba chiều.....	15
3.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.....	15
3.2.1. Thực tiễn thực hiện pháp luật về điều kiện bảo hộ.....	15
3.2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về thủ tục xác lập quyền đối với nhãn hiệu ba chiều.....	15
3.2.3. Thực tiễn thực hiện pháp luật về quyền và nghĩa vụ của chủ thể bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.....	15
3.2.4. Thực tiễn thực hiện pháp luật về hành vi xâm phạm quyền và biện pháp bảo vệ quyền đối với nhãn hiệu ba chiều.....	16
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3	17
CHƯƠNG 4. ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ BẢO HỘ NHÃN HIỆU BA CHIỀU TẠI VIỆT NAM	18
4.1. Định hướng hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về khai thác nhãn hiệu ba chiều hiệu quả	18
4.1.1. Hoàn thiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều đảm bảo phù hợp với chủ trương, chính sách của Đảng và nhà nước	18
4.1.2. Hoàn thiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều đảm bảo hài hòa pháp luật quốc tế, tôn trọng các cam kết quốc tế	18
4.1.3. Hoàn thiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều đảm bảo sự đồng bộ, toàn diện của hệ thống pháp luật.....	18
4.1.4. Hoàn thiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều đáp ứng hài hòa lợi ích hợp pháp của các chủ thể.....	18
4.1.5. Định hướng hoàn thiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều phù hợp với xu hướng phát triển của nhãn hiệu trong nền kinh tế số hiện nay.....	18
4.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.....	18
4.2.1. Giải pháp hoàn thiện pháp luật về điều kiện bảo hộ nhãn hiệu ba chiều	18
4.2.2. Giải pháp về thủ tục xác lập quyền đối với nhãn hiệu ba chiều.....	19
4.2.3. Giải pháp hoàn thiện quy định pháp luật về nội dung quyền và nghĩa vụ đối với nhãn hiệu ba chiều	20
4.2.4. Giải pháp về hoàn thiện quy định pháp luật về hành vi xâm phạm quyền và biện pháp bảo vệ quyền đối với nhãn hiệu ba chiều	20
4.3. Giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều	20
4.3.1. Giải pháp về ứng dụng khoa học công nghệ và trí tuệ nhân tạo	20
4.3.2. Giải pháp về hỗ trợ chủ thể trong quá trình nộp đơn đăng ký bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.....	20
4.3.3. Giải pháp về năng lực cho cơ quan quản lý nhà nước về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.....	21
4.3.4. Giải pháp về năng lực cho cơ quan thực hiện pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp ...	21
4.3.5. Giải pháp về hợp tác quốc tế trong lĩnh vực sở hữu công nghiệp.....	21
KẾT LUẬN CHƯƠNG 4	22
KẾT LUẬN	23
DANH MỤC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN	

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết nghiên cứu đề tài luận án

Trong bối cảnh nền kinh tế số và toàn cầu hóa ngày càng sâu rộng, quyền SHTT giữ vai trò ngày càng quan trọng như một công cụ pháp lý hữu hiệu để bảo vệ tài sản vô hình của doanh nghiệp, đặc biệt là trong việc xây dựng, định vị và khẳng định thương hiệu của doanh nghiệp trên thị trường. Nhãn hiệu với tư cách là công cụ giúp phân biệt hàng hóa, dịch vụ của các tổ chức, cá nhân khác nhau, được xem là một trong những quyền năng quan trọng nhất của quyền SHTT. Bên cạnh các loại nhãn hiệu truyền thống (chữ, hình), nhãn hiệu phi truyền thống như nhãn hiệu âm thanh, nhãn hiệu màu và đặc biệt là nhãn hiệu ba chiều ngày càng được các quốc gia công nhận và sử dụng phổ biến trong thực tiễn thương mại hiện nay. Nhãn hiệu ba chiều là dấu hiệu được thể hiện dưới dạng hình khối trong không gian ba chiều, gắn với hình dáng của sản phẩm, bao bì sản phẩm, có chức năng nhận diện nguồn gốc thương mại của hàng hóa, dịch vụ như một nhãn hiệu thông thường.

Tuy nhiên, do tính chất đặc thù gắn liền với hình dạng và công năng của hàng hóa, dịch vụ nên việc đánh giá khả năng bảo hộ của nhãn hiệu ba chiều thường phức tạp hơn, dẫn đến sự khác biệt đáng kể trong lý luận pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật. Tại Việt Nam, pháp luật đã chính thức ghi nhận nhãn hiệu ba chiều là một dấu hiệu có thể được bảo hộ kể từ khi ban hành Luật SHTT năm 2005, và tiếp tục duy trì trong các lần sửa đổi, bổ sung năm 2009, 2019 và gần đây nhất là Luật SHTT sửa đổi năm 2022. Nghiên cứu pháp luật Việt Nam về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều có tính cấp thiết từ những vấn đề lý luận, quy định pháp luật đến thực tiễn thực hiện pháp luật, cụ thể như sau:

Thứ nhất, xét về mặt lý luận các vấn đề về bảo hộ quyền đối với nhãn hiệu ba chiều, xác định dấu hiệu, những đặc trưng của nhãn hiệu ba chiều, các yếu tố tác động đến việc xây dựng quy phạm pháp luật cần được luận giải và nghiên cứu cụ thể trong việc xác lập, bảo vệ quyền đối với nhãn hiệu ba chiều. Đồng thời, việc đánh giá các yếu tố tác động đến việc xây dựng quy phạm pháp luật liên quan đến nhãn hiệu ba chiều (như mối quan hệ giữa hình khối, đặc tính sản phẩm và yếu tố kỹ thuật) cũng chưa được luận giải cụ thể, dẫn đến thiếu cơ sở lý luận trong việc xác định các điều kiện bảo hộ. Chính vì vậy, cần có một nghiên cứu chuyên sâu để làm sáng tỏ các khía cạnh lý luận pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.

Thứ hai, xét đến các quy định của pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều vẫn còn nhiều hạn chế đòi hỏi tiếp tục hoàn thiện để theo kịp với thực tiễn và xu hướng quốc tế. Cụ thể, pháp luật SHTT Việt Nam chưa có quy định chuyên biệt rành riêng đối với nhãn hiệu ba chiều, đặc biệt trong việc xác định các tiêu chí về đánh giá khả năng phân biệt, bao gồm cả khả năng phân biệt tự thân và các quy định loại trừ bảo hộ. Nhãn hiệu ba chiều vẫn được điều chỉnh theo cùng một khung pháp lý chung về nhãn hiệu. Cách tiếp cận này đã bộc lộ nhiều bất cập trong việc xác định phạm vi, điều kiện bảo hộ; tiêu chí xác định hành vi xâm phạm quyền; đồng thời, việc không phân định cụ thể ranh giới pháp luật điều chỉnh giữa nhãn hiệu ba chiều với KDCN, tác phẩm mỹ thuật ứng dụng. Những bất cập về mặt pháp luật không chỉ tạo nguy cơ chồng lấn quyền mà còn gây cản trở trong việc ghi nhận và bảo vệ quyền SHTT một cách hiệu quả. Trong khi đó, nhiều quốc gia đã xây dựng và ban hành quy định riêng điều chỉnh về nhãn hiệu ba chiều như một đối tượng đặc thù trong hệ thống pháp luật về bảo hộ quyền SHTT. Thông qua việc thiết lập các tiêu chí nhận diện riêng biệt, quy định về quy trình đăng ký, thẩm định và giải quyết tranh chấp, các nước này đã từng bước hạn chế tình trạng chồng lấn quyền, tạo dựng khung pháp lý minh bạch. Pháp luật Việt

Nam có sự tương đồng nhất định về mặt nguyên tắc với hệ thống pháp luật của nhiều quốc gia trong việc ghi nhận và bảo hộ nhãn hiệu ba chiều là một loại nhãn hiệu, nhưng khoảng cách trong thực hiện các quyền trên thực tế lại khá lớn. Do đó, việc nghiên cứu, phân tích các bất cập nói trên là cần thiết để làm cơ sở đề xuất giải pháp hoàn thiện khung pháp luật, từ đó nâng cao hiệu quả bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam, đồng thời tiệm cận với các chuẩn mực pháp lý quốc tế.

Thứ ba, nghiên cứu thực tiễn thực hiện pháp luật cho thấy vẫn còn nhiều vướng mắc giữa quy định pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật trong thực tế, đặc biệt là trong quá trình giải quyết các tranh chấp liên quan đến nhãn hiệu ba chiều. Các vụ, việc xâm phạm quyền đối với nhãn hiệu ba chiều như sao chép, sử dụng hình dáng sản phẩm đã được đăng ký, hoặc đã được sử dụng rộng rãi trong thực tiễn và đạt được khả năng phân biệt hàng hóa, dịch vụ. Điều đặc biệt trong bối cảnh công nghệ phát triển nhanh chóng, sự phát triển của trí tuệ nhân tạo, các hành vi xâm phạm quyền SHTT nói chung và đối với nhãn hiệu ba chiều nói riêng ngày càng tinh vi, phức tạp hơn. Tuy nhiên, việc xử lý lại gặp nhiều vướng mắc do thiếu vắng các quy định pháp luật điều chỉnh các tình huống mới phát sinh trong thực tiễn. Trong khi đó, so với các quốc gia phát triển như Hoa Kỳ, Liên minh châu Âu (EU), Nhật Bản và Trung Quốc nơi nhãn hiệu ba chiều được coi là công cụ quan trọng để xây dựng và định vị thương hiệu, tại Việt Nam việc ghi nhận, bảo hộ và bảo vệ các quyền đối loại nhãn hiệu này vẫn còn rời rạc, thiếu tính chiến lược và sự hỗ trợ pháp lý tương ứng.

Từ những phân tích nêu trên, nghiên cứu sinh lựa chọn thực hiện đề tài **“Pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam”** làm luận án tiến sĩ luật học.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu của luận án

2.1. Mục đích nghiên cứu của luận án

Mục đích nghiên cứu của luận án là làm rõ cơ sở lý luận và thực tiễn của pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều; phân tích, đánh giá một cách toàn diện các quy định của pháp luật hiện hành và thực tiễn thực hiện pháp luật tại Việt Nam trong bối cảnh thực hiện các cam kết về sở hữu trí tuệ, trên cơ sở đó đề xuất các định hướng và giải pháp khoa học hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu của luận án

Để đạt được mục đích nghiên cứu trên, luận án đặt ra các nhiệm vụ nghiên cứu cụ thể sau:

Thứ nhất, tổng quan và đánh giá tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài và đưa ra cơ sở lý thuyết nghiên cứu cho luận án;

Thứ hai, hệ thống hóa và làm rõ những vấn đề lý luận, lý luận pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều như: khái niệm, đặc điểm, phân loại, vai trò, ý nghĩa, nội dung pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều, xác định vị trí pháp lý của nhãn hiệu ba chiều trong mối liên hệ với các đối tượng SHTT khác như KDCN và tác phẩm mỹ thuật;

Thứ ba, phân tích và đánh giá những vấn đề lý luận pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam, trong nghiên cứu đối sánh với pháp luật các nước như Hoa Kỳ, Liên minh châu Âu, Trung Quốc và Nhật Bản là những quốc gia có quy định cụ thể về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều, từ đó chỉ ra những bất cập từ quy định của pháp luật và vướng mắc từ thực tiễn thực hiện pháp luật;

Thứ tư, xây dựng định hướng làm cơ sở cho các giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam.

3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu của luận án

3.1. Đối tượng nghiên cứu của luận án

Luận án tập trung nghiên cứu các đối tượng sau:

Thứ nhất, lý luận và lý luận pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều qua việc phân tích các quan điểm, lý thuyết nghiên cứu về nhãn hiệu ba chiều như: lý thuyết về

quyền sở hữu, lý thuyết về tính chức năng, lý thuyết về khả năng phân biệt và lý thuyết về chi phí tìm kiếm;

Thứ hai, pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều qua phân tích, đánh giá các quy định pháp luật như: Luật SHTT 2005 sửa đổi, bổ sung năm 2009, 2019 và 2022 (Luật SHTT Việt Nam hiện hành); Nghị định 65/2023/NĐ-CP và Thông tư 23/2023; Quy chế thẩm định đơn nhãn hiệu hiện hành và các văn bản pháp luật có liên quan đến nhãn hiệu ba chiều; và thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều để giải quyết những vấn đề mà nhiệm vụ nghiên cứu đặt ra;

Thứ ba, các điều ước quốc tế liên quan đến nhãn hiệu ba chiều mà Việt Nam là thành viên như: Công ước Paris, Hiệp định TRIPS, CPTPP, EVFTA (mang tính chất tham chiếu và ở mức độ nhất định; quy định pháp luật của một số quốc gia trong lĩnh vực bảo hộ nhãn hiệu ba chiều như Hoa Kỳ, Liên minh châu Âu (EU), Trung Quốc và Nhật Bản nhằm rút ra bài học kinh nghiệm cho Việt Nam.

3.2. Phạm vi nghiên cứu của luận án

Thứ nhất, phạm vi về nội dung: Trong phạm vi nội dung của Luận án về bảo hộ quyền SHCN đối với nhãn hiệu ba chiều (gọi tắt là: bảo hộ nhãn hiệu ba chiều), dấu hiệu ba chiều được sử dụng để chỉ đến “hình ba chiều” và “chữ cái, từ ngữ kết hợp với hình ba chiều”, cụ thể gồm các nội dung sau:

- + Điều kiện bảo hộ nhãn hiệu ba chiều như: Khả năng phân biệt tự thân của dấu hiệu hình ba chiều, không trùng hoặc tương tự gây nhầm lẫn với nhãn hiệu của các tổ chức, cá nhân khác, không trùng hoặc tương tự gây nhầm lẫn với các đối tượng quyền SHTT khác như KDCN, quyền tác giả đối với tác phẩm mỹ thuật và không thuộc các trường hợp loại trừ của pháp luật;

- + Thủ tục xác lập quyền đối với nhãn hiệu ba chiều: Thông qua thủ tục thẩm định hình thức, thẩm định nội dung đơn đăng ký bảo hộ nhãn hiệu ba chiều, từ chối cấp giấy chứng nhận, giới hạn về không gian và thời gian của nhãn hiệu ba chiều;

- + Chủ thể và nội dung quyền: Xác định chủ thể được bảo hộ và nội dung quyền của chủ sở hữu như quyền nhân thân, quyền tài sản, quyền và nghĩa vụ của chủ sở hữu nhãn hiệu ba chiều;

- + Hành vi xâm phạm quyền và các biện pháp bảo vệ quyền SHCN đối với nhãn hiệu ba chiều, thông qua cơ chế Nhà nước ghi nhận và cấp quyền độc quyền cho chủ sở hữu nhãn hiệu ba chiều và thực hiện các biện pháp bảo vệ quyền trong thực tế tại Việt Nam.

Bốn nội dung nghiên cứu trong luận án được lồng ghép và so sánh với pháp luật của một số quốc gia có quy định chi tiết về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều như Liên minh châu Âu (EU), Hoa Kỳ, Nhật Bản và Trung Quốc, nhằm rút ra bài học kinh nghiệm có giá trị tham khảo cho quá trình hoàn thiện pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam.

Thứ hai, phạm vi về không gian: Luận án nghiên cứu thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam.

Thứ ba, phạm vi về thời gian: Từ 01/7/2006 Luật SHTT Việt Nam hiện hành có hiệu lực đến hết năm 2024.

4. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu luận án

4.1. Phương pháp luận

Luận án được thực hiện dựa trên cơ sở phương pháp luận của chủ nghĩa Mác-Lê nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm đường lối của Đảng và Nhà nước về nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế và định hướng bảo hộ quyền SHTT trong đó có quyền đối với nhãn hiệu ba chiều. Các quan điểm, học thuyết nghiên cứu liên quan đến nhãn hiệu ba chiều.

4.2. Phương pháp nghiên cứu của luận án

Nhằm đạt được các mục tiêu nghiên cứu đã đề ra, luận án sử dụng tổng hợp nhiều phương pháp nghiên cứu khoa học pháp lý, kết hợp giữa lý luận và thực tiễn, giữa phân tích định tính và đánh giá định lượng. Việc lựa chọn và áp dụng các phương pháp được thực hiện linh hoạt, phù hợp với từng nội dung cụ thể của luận án. Cụ thể:

Thứ nhất, phương pháp phân tích, tổng hợp.

Thứ hai, phương pháp so sánh luật học.

Thứ ba, phương pháp nghiên cứu tình huống.

Thứ tư, phương pháp dự báo khoa học.

Thứ năm, phương pháp mô phỏng.

5. Ý nghĩa khoa học và ý nghĩa thực tiễn của luận án

5.1. Ý nghĩa khoa học của luận án

Kết quả của luận án có ý nghĩa thiết thực trong việc góp phần xây dựng hệ thống lý luận về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.

Luận án là sự nhìn nhận, đánh giá một cách khoa học về những ưu điểm, hạn chế, trong các quy định của pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều. Kết quả của luận án cung cấp một hệ thống luận cứ khoa học có ý giá trị tham khảo cho có trình xây dựng và hoàn thiện pháp luật Việt Nam về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.

5.2. Ý nghĩa thực tiễn của luận án

Thứ nhất, đối với công tác nghiên cứu và giảng dạy: Luận án là nguồn tài liệu nghiên cứu chất lượng cho các nhà nghiên cứu, học giả, người học về lĩnh vực SHTT. Thông qua việc phân tích pháp luật Việt Nam trong mối tương quan so sánh với pháp luật quốc tế, luận án giúp người giảng dạy định hình được cái nhìn toàn diện về vấn đề bảo hộ nhãn hiệu ba chiều. Điều này không chỉ hỗ trợ việc truyền đạt kiến thức một cách có hệ thống mà còn định hướng sinh viên trong việc đánh giá, nghiên cứu những ưu điểm, hạn chế của pháp luật Việt Nam hiện hành.

Thứ hai, đối với các cơ quan quản lý về SHTT: Việc nghiên cứu về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều góp phần hỗ trợ Bộ KH&CN, cũng như Cục SHTT, trong việc xây dựng các tiêu chí đánh giá và quy trình thẩm định đơn đăng ký nhãn hiệu một cách nhanh chóng, chính xác và thống nhất. Kết quả nghiên cứu có thể làm cơ sở tham khảo thực tiễn quan trọng trong công tác quản lý, giúp nâng cao hiệu quả xét duyệt và bảo hộ quyền SHTT tại Việt Nam.

Thứ ba, đối với các nhà lập pháp: Luận án đưa ra những phân tích chuyên sâu về cơ sở pháp lý và thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam, đồng thời đối chiếu với hệ thống pháp luật của nhiều quốc gia trên thế giới. Qua đó, luận án đánh giá các quy định hiện hành về quá trình thẩm định đơn đăng ký bảo hộ, rút ra những bất cập, được xem là cơ sở quan trọng để cơ quan lập pháp tham khảo trong quá trình sửa đổi, bổ sung và hoàn thiện pháp luật về SHTT, nhằm đảm bảo tính phù hợp với thông lệ quốc tế và thực tiễn trong nước.

6. Những đóng góp mới của luận án

Thứ nhất, luận án góp phần bổ sung và làm phong phú thêm cơ sở lý luận pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam.

Thứ hai, luận án phân tích, đánh giá một cách toàn diện quy định của Luật SHTT và các văn bản liên quan về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều trên cơ sở có sự so sánh với pháp luật nước ngoài và thực tiễn thực hiện để chỉ rõ điểm hạn chế trong quy định pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều để từ đó đề xuất về điều kiện bảo hộ nhãn hiệu ba chiều, trong đó, định nghĩa pháp luật về nhãn hiệu ba chiều, xây dựng tiêu chí xác định các dấu hiệu được bảo hộ nhãn hiệu ba chiều, quy định cụ thể

các tiêu chí đánh giá khả năng phân biệt nhãn hiệu ba chiều; về thủ tục xác lập quyền đối với nhãn hiệu ba chiều, đặc biệt cần bổ sung quy định về nhãn hiệu ba chiều vào Quy chế thẩm định đơn đăng ký nhãn hiệu; về hoàn thiện quy định pháp luật về nội dung quyền và nghĩa vụ đối với nhãn hiệu ba chiều; về hoàn thiện quy định pháp luật về hành vi xâm phạm quyền và biện pháp bảo vệ quyền đối với nhãn hiệu ba chiều, bổ sung quy định chuyên biệt điều chỉnh hành vi xâm phạm đối với nhãn hiệu ba chiều, xây dựng tiêu chí đánh giá “tương tự gây nhầm lẫn” đối với nhãn hiệu ba chiều, phân định rạch ròi giữa nhãn hiệu ba chiều và KDCN.

7. Kết cấu của luận án

Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo, nội dung luận án gồm 4 chương sau:

Chương 1. Tổng quan tình hình nghiên cứu và cơ sở lý thuyết nghiên cứu

Chương 2. Những vấn đề lý luận pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Chương 3. Thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam

Chương 4. Định hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam

CHƯƠNG 1

TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU VÀ CƠ SỞ LÝ THUYẾT NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN

1.1. Tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đến luận án

1.1.1. Những công trình nghiên cứu về lý luận và pháp luật bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

- Jenny Bergquist và Duncan Curley (2008) “*Shape Trade Marks and Fast-moving Consumer Goods*” (Định hướng thương hiệu và hàng tiêu dùng nhanh)
- Hiệp hội Tòa án Hoa Kỳ (2009), “*What is a trademark?*” (Nhãn hiệu là gì?)
- Tobias Cohen Jehoram, Constant Van Nispen và Tony Huydecoper (2010), “*European Trademark Law: Community Trademark Law and Harmonized National Trademark Law* (Luật Nhãn hiệu Châu Âu: Luật Nhãn hiệu cộng đồng và sự hoà hợp với Luật Nhãn hiệu quốc gia).
- Vương Thanh Thúy, (2011) “*Dấu hiệu mang chức năng trong pháp luật về nhãn hiệu, quy định của pháp luật và thực tiễn áp dụng tại Hoa Kỳ, châu Âu, và Việt Nam*”, Luận án tiến sĩ Luật học, chuyên ngành Luật Quốc tế và so sánh, Trường Đại học Luật Hà Nội.
- A MIR H. K, (2012), “*Three-dimensional objects as marks: does a “dark shadow” loom over trademark theory*” (Các vật thể ba chiều: Liệu bóng tối có bao trùm lý thuyết nhãn hiệu?)
- Irene Calboli & Martin Senftleben, (2018) “*The Protection of Non-Traditional Trademarks: Critical Perspectives*” (Bảo hộ nhãn hiệu phi truyền thống: Quan điểm phê phán” Nhà xuất bản Đại học Oxford
- Trung tâm nghiên cứu, đào tạo, hỗ trợ và tư vấn, Cục SHTT Việt Nam (2018) “*Bảo hộ nhãn hiệu ba chiều và nhãn hiệu màu*”.
- Hao Chen, (2018), “*Non-traditional trademark protection in China: New opportunities and challenges*” (Bảo vệ nhãn hiệu phi truyền thống ở Trung Quốc: Cơ hội và thách thức mới).
- Lê Quang Vinh, (2019), “*Bảo hộ nhãn hiệu ba chiều ở Liên minh Châu Âu*” và “*Khuynh hướng chấp nhận hoặc từ chối bảo hộ nhãn hiệu ba chiều (3D trademark) hay còn gọi là nhãn hiệu hình dạng (shape trademark), nhìn từ thực tiễn của Mỹ và Liên minh châu Âu*”.
- Lê Quang Vinh (2020), “*Bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Nhật Bản*”
- Toshiko Takenaka (2020) “*Trademark Protection for Fashion Design in Japan: Comparative Law Perspective*” (Bảo hộ nhãn hiệu cho thiết kế thời trang tại Nhật Bản: Góc nhìn so sánh).
- Phạm Thị Diệp Hạnh, (2021), “*Pháp luật về bảo hộ hình ảnh tổng thể thương mại*”, Luận án Tiến sĩ, Trường Đại học Kinh tế - Luật, Đại học Quốc gia TP.HCM.

1.1.2. Công trình nghiên cứu thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

1.1.2.1. Công trình nghiên cứu thực trạng pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

- Amir H. Khoury, (2008), “*Three-dimensional objects as marks: does a “dark shadow” loom over trademark theory?*” (Vật thể ba chiều như nhãn hiệu: liệu “bóng tối” có phủ lên lý thuyết nhãn hiệu), Cardozo arts & Entertainment Vol. 26:335.
- Luis C.Schmidt (2010), “*Three dimensional marks: the borderline between trademarks and industrial designs*” (Nhãn hiệu ba chiều: Ranh giới giữa nhãn hiệu và

kiểu dáng công nghiệp), Kỷ yếu 2000/II, trang 261-262, Q.148, Ban Chấp hành Sorrento, ngày 18/4/2000.

- Vương Thanh Thuý, (2011), "*Dấu hiệu mang chức năng trong pháp luật về nhãn hiệu - Quy định của pháp luật và thực tiễn áp dụng tại Hoa Kỳ, châu Âu*", Luận án Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội.

- Nguyễn Phan Diệu Linh, (2015) "*Sự giao thoa giữa cơ chế bảo hộ tác phẩm mỹ thuật ứng dụng với bảo hộ kiểu dáng công nghiệp và nhãn hiệu*", Luận văn thạc sỹ luật học, chuyên ngành Luật Dân sự và Tổ tụng dân sự, Trường Đại học Luật Hà Nội.

- Atte Andersin (2017), "*Trade Marks and the Third Dimension Implications of 3D Printing in the Likelihood of Confusion of Three-Dimensional Trade Marks*" (Nhãn hiệu và chiều thứ ba, ý nghĩa của việc in 3D đối với khả năng gây nhầm lẫn của nhãn hiệu ba chiều), Luận án Luật SHTT, Khoa luật, Đại học Helsinki.

- Lê Nguyệt Anh, (2018) "*Bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ các thiết kế công nghiệp đối với hàng dệt may thông qua thực tiễn tại Tổng Công ty May 10*", Luận văn thạc sỹ luật học, chuyên ngành luật dân sự và Tổ tụng dân sự, Trường Đại học Luật Hà Nội.

- Lê Quang Vinh, (2019) "*2 legal standards and 6 factors for determining likelihood of confusion under the laws of Việt Nam*" (Hai tiêu chuẩn pháp lý và sáu yếu tố quyết định khả năng gây nhầm lẫn hoặc không gây nhầm lẫn tương tự khi cấp hoặc từ chối cấp bảo hộ nhãn hiệu).

- Sarah Cannataci, (2020), "*Distinctiveness of three-dimensional trademarks*" (Tính phân biệt của nhãn hiệu ba chiều).

1.1.2.2. Công trình nghiên cứu giao thoa giữa các cơ chế bảo hộ về sở hữu trí tuệ liên quan đến nhãn hiệu ba chiều

- Viva R.Moffat (2004) "*Mutant Copyrights and Backdoor Patents: The Problem of Overlapping Intellectual Property Protection*" (dịch là: *Vấn đề chồng lấn trong bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ*) đăng trên tạp chí Berkeley Technology Law Journal, Vol.19, 2004.

- Estelle Derclaye & Matthias Leistner, (2011) *Intellectual property overlaps: a European perspective*, Nxb. Bloomsbury Publishing, North America (*Sự chồng lấn về sở hữu trí tuệ: Góc nhìn từ châu Âu*), do Nhà xuất bản Bloomsbury Publishing, Bắc Mỹ phát hành.

- "*Overlapping rights: the negative effects of trademarking creative works*" in The Evolution and Equilibrium of Copyright in the Digital Age; (*Chồng lấn quyền: tác động tiêu cực của việc nhãn hiệu hóa các tác phẩm sáng tạo*) trong *Tập san: Sự phát triển và cân bằng của quyền tác giả trong kỷ nguyên kỹ thuật số*) xuất bản năm 2014 tại nhà xuất bản Cambridge University Press.

- Lê Thị Anh Xuân (2023) "*Vấn đề chồng lấn trong bảo hộ quyền tác giả và quyền sở hữu công nghiệp đối với nhãn hiệu theo quy định của điều ước quốc tế và pháp luật quốc gia - lý luận và thực tiễn*", Luận án tiến sĩ Luật học, Trường Đại học Luật Hà Nội.

1.1.2.3. Công trình nghiên cứu thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

- M. Lasky (2011), *Three Dimensional Trademarks: Understanding United States Law and Practice*" (Nhãn hiệu ba chiều: Tìm hiểu pháp luật và thực tiễn của Hoa Kỳ).

- Lê Xuân Lộc, Hoàng Thái Sơn (2012), "*Bảo hộ nhãn hiệu ba chiều - lý thuyết đến thực tiễn*", Tạp chí Khoa học Pháp lý, số 05 (72), 42-48.

- Vũ Thị Hải Yến (2022) "*Hoàn thiện quy định pháp luật sở hữu trí tuệ liên quan đến nhãn hiệu hình ba chiều và nhãn hiệu âm thanh*", Tạp chí Nghiên cứu pháp luật, tập 38, số 3 (2022), tr17-29.

Lê Quang Vinh (2023), “*Đề xuất giải pháp giúp thẩm định đơn nhãn hiệu đúng hạn luật định*”.

1.1.3. Công trình nghiên cứu về giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

- Vũ Thị Hải Yến, 2016, “*Bảo hộ nhãn hiệu đối với các dấu hiệu hình ba chiều*”. Tạp chí Luật học số 4/2016.

- Gustavo Ghidini (2018) “*The Protection of (Three-Dimensional) Shape Trademarks and Its Implications for the Protection of Competition*” (Bảo hộ nhãn hiệu hình dạng ba chiều và ý nghĩa đối với cạnh tranh).

- Aleksi Haukijärvi, (2018), “*The relation of 3d trademarks and design rights in the light of european union law and legal praxis*” (Mối quan hệ giữa nhãn hiệu ba chiều và quyền thiết kế trong quy định của Luật Liên minh châu Âu và thực tiễn pháp luật).

- Lê Quang Vinh, (2022), “*Nhãn hiệu ba chiều trong pháp luật quốc tế và đề xuất cho Việt Nam*”.

- Vũ Thị Hải Yến (2022) “*Hoàn thiện quy định pháp luật sở hữu trí tuệ liên quan đến nhãn hiệu hình ba chiều và nhãn hiệu âm thanh*”, Tạp chí Đại học Quốc gia Hà Nội: Nghiên cứu pháp luật, tập 38, số 3 (2022), tr17-29.

1.2. Đánh giá kết quả nghiên cứu của các công trình khoa học liên quan đến đề tài luận án và những vấn đề luận án tiếp tục nghiên cứu

1.2.1. Đánh giá kết quả nghiên cứu của các công trình khoa học liên quan đến luận án

Thứ nhất, các công trình nghiên cứu lý luận pháp luật bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ hai, các công trình nghiên cứu thực trạng pháp luật bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ ba, các công trình nghiên cứu về giao thoa giữa các cơ chế bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ liên quan đến nhãn hiệu ba chiều

Thứ tư, các công trình nghiên cứu thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ năm, các công trình nghiên cứu về giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

1.2.2. Những vấn đề luận án tiếp tục nghiên cứu

Thứ nhất, khái niệm nhãn hiệu ba chiều.

Thứ hai, xác định dấu hiệu được công nhận là nhãn hiệu ba chiều

Thứ ba, xác định tiêu chí phân biệt nhãn hiệu ba chiều

Thứ tư, quyền và nghĩa vụ của chủ thể đối với nhãn hiệu ba chiều

Thứ năm, thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.

Thứ sáu, giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật

1.3. Cơ sở lý thuyết nghiên cứu

1.3.1. Lý thuyết nghiên cứu

Thứ nhất, lý thuyết quyền sở hữu trí tuệ

Thứ hai, lý thuyết về tính chức năng của nhãn hiệu

Thứ ba, lý thuyết về khả năng phân biệt (Distinctiveness Theory)

Thứ tư, lý thuyết chi phí tìm kiếm (Search Cost Theory)

Thứ năm, lý thuyết về quyền sở hữu

1.3.2. Câu hỏi nghiên cứu và giả thuyết nghiên cứu

Câu hỏi nghiên cứu 1: Bản chất pháp lý và đặc trưng của nhãn hiệu ba chiều khác gì với nhãn hiệu thông thường?

Giả thuyết nghiên cứu: Nhãn hiệu ba chiều có bản chất pháp lý tương tự với nhãn hiệu thông thường về chức năng phân biệt hàng hóa, nhưng có đặc trưng riêng về

hình thức thể hiện, tiêu chí đánh giá khả năng phân biệt và khả năng bảo hộ pháp lý; chính những đặc thù này đòi hỏi phải có hướng dẫn pháp luật riêng biệt và cụ thể hơn so với nhãn hiệu thông thường.

Câu hỏi nghiên cứu 2: Nhãn hiệu ba chiều cần đáp ứng những điều kiện nào để được bảo hộ? Pháp luật Việt Nam hiện hành điều chỉnh vấn đề này như thế nào?

Giả thuyết nghiên cứu:

Giả thuyết 1: Nhãn hiệu ba chiều là một dạng nhãn hiệu phi truyền thống, về cơ bản vẫn phải tuân thủ các điều kiện pháp lý chung như: có khả năng phân biệt, không trùng hoặc gây nhầm lẫn với nhãn hiệu đã được bảo hộ, không vi phạm các điều cấm của pháp luật. Tuy nhiên, do đặc thù gắn liền với hình dạng ba chiều của sản phẩm, vấn đề loại trừ yếu tố chức năng cần được quy định và áp dụng một cách chặt chẽ và riêng biệt hơn so với các dạng nhãn hiệu truyền thống.

Giả thuyết 2: Mặc dù pháp luật Việt Nam hiện hành đã bước đầu ghi nhận nhãn hiệu ba chiều như một đối tượng được bảo hộ trong nhóm nhãn hiệu, nhưng hệ thống tiêu chí pháp lý áp dụng đối với nhãn hiệu ba chiều về khả năng phân biệt, tính không chức năng và đánh giá mức độ gây nhầm lẫn vẫn còn chưa cụ thể và thiếu hướng dẫn chi tiết, dẫn đến những khó khăn và thiếu thống nhất trong thực tiễn thực hiện pháp luật về thẩm định và bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.

Câu hỏi nghiên cứu 3: Thực tiễn thực hiện pháp luật pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam hiện nay có những vướng mắc gì? Nguyên nhân và giải pháp là gì?

Giả thuyết nghiên cứu:

Giả thuyết 1: Dù pháp luật Việt Nam đã có quy định cho phép bảo hộ nhãn hiệu ba chiều, nhưng thực tế việc thực hiện trên thực tế còn vướng mắc do thiếu hướng dẫn chuyên biệt, tiêu chí đánh giá chưa rõ ràng, và nhận thức của cả doanh nghiệp lẫn cơ quan quản lý còn chưa đầy đủ.

Giả thuyết 2: Các khó khăn phát sinh chủ yếu đến từ nguyên nhân pháp lý (thiếu khung tiêu chí cụ thể về tính phân biệt, tính phi chức năng), nhận thức chưa thống nhất giữa các chủ thể thực hiện pháp luật và hạn chế trong năng lực thẩm định các yếu tố phi truyền thống như hình khối ba chiều.

Câu hỏi nghiên cứu 4: Pháp luật Việt Nam cần sửa đổi, bổ sung hoặc hoàn thiện những quy định pháp luật nào để nâng cao hiệu quả bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam?

Giả thuyết nghiên cứu:

Giả thuyết 1: Việt Nam có thể tiếp tục sử dụng cơ chế bảo hộ nhãn hiệu hiện hành để điều chỉnh nhãn hiệu ba chiều, tuy nhiên cần bổ sung các hướng dẫn chuyên biệt về cách xác định tính phân biệt và loại trừ tính chức năng đối với dấu hiệu ba chiều.

Giả thuyết 2: Việc sửa đổi, bổ sung các quy định liên quan trong Luật SHTT và văn bản hướng dẫn là cần thiết để hạn chế tình trạng thực hiện pháp luật không thống nhất, đồng thời bảo đảm môi trường cạnh tranh công bằng, bình đẳng giữa các chủ thể kinh doanh.

1.3.3. Phương pháp tiếp cận

Luận án lựa chọn kết hợp hai phương pháp tiếp cận chính, bao gồm:

- (i) Phương pháp tiếp cận liên ngành Luật – Kinh tế;
- (ii) Phương pháp tiếp cận quyền thông qua cơ chế bảo hộ quyền SHTT
- (iii) Phương pháp tiếp cận pháp lý - giáo điều
- (iv) Phương pháp tiếp cận lý thuyết

KẾT LUẬN CHƯƠNG 1

Trong phần đầu tiên của Chương 1, luận án đã trình bày tổng quan về các công trình nghiên cứu trong và ngoài nước liên quan đến nhãn hiệu ba chiều. Các nghiên cứu này được chia thành các nhóm chính như sau: Nhóm nghiên cứu về cơ sở lý luận của nhãn hiệu ba chiều, nhóm nghiên cứu về thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều và nhóm nghiên cứu về các giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam.

Dựa trên sự phân loại các nhóm nghiên cứu, nghiên cứu sinh đã làm rõ các vấn đề đã được nghiên cứu trước đó, đồng thời chỉ ra những vấn đề chưa được đề cập đến hoặc những khoảng trống chưa nghiên cứu đến. Từ đó, xác định những khoảng trống về lý luận pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật, xác định những vấn đề chính mà luận án sẽ nghiên cứu và cần tiếp tục phát triển. Luận án cũng đã áp dụng phương pháp tổng hợp các công trình nghiên cứu, phân tích các vấn đề đã được đề cập, bao gồm khái niệm nhãn hiệu ba chiều, vai trò và ý nghĩa của việc bảo vệ nhãn hiệu ba chiều trong thực tế, cũng như các ví dụ về nhãn hiệu ba chiều đã được bảo hộ ở Việt Nam và nước ngoài. Bên cạnh đó, luận án còn sử dụng phương pháp so sánh để đối chiếu các quy định của pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều của Hoa Kỳ, Trung Quốc, Nhật Bản, Liên minh châu Âu và Việt Nam. Đây là cơ sở để luận án đưa ra những đề xuất nhằm hoàn thiện pháp luật Việt Nam về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều trong các chương tiếp theo.

Để xây dựng nền tảng cơ sở lý luận cho nghiên cứu, luận án đã tham khảo một số học thuyết như: Lý thuyết về quyền SHTT, lý thuyết chức năng của nhãn hiệu, lý thuyết khả năng phân biệt, lý thuyết về chi phí tìm kiếm và lý thuyết về quyền sở hữu. Đồng thời, kết hợp sử dụng các phương pháp nghiên cứu như: Phương pháp phân tích, tổng hợp, phương pháp so sánh luật học, phương pháp nghiên cứu tình huống, phương pháp dự báo khoa học và phương pháp mô phỏng để làm rõ vấn đề và vận dụng các học thuyết trong luận án để làm rõ nội dung được nghiên cứu về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.

Hơn nữa, để làm rõ mục tiêu nghiên cứu và kết quả đạt được, nghiên cứu sinh đã đưa ra bốn câu hỏi nghiên cứu và thông qua các giả thuyết nghiên cứu để đạt được các mục tiêu của luận án là luận giải những vấn đề về lý luận, lý luận pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều. Từ đó, làm cơ sở đề xuất các giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam.

CHƯƠNG 2

NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ BẢO HỘ NHÃN HIỆU BA CHIỀU

2.1. Lý luận về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

2.1.1. Khái niệm, đặc điểm nhãn hiệu ba chiều

2.1.1.1. Khái niệm nhãn hiệu ba chiều

Khái niệm nhãn hiệu ba chiều được tiếp cận như sau: *Nhãn hiệu ba chiều dấu hiệu được thể hiện dưới dạng hình khối ba chiều, bao gồm hình dáng của sản phẩm, bao bì hoặc bất kỳ yếu tố hình học không gian nào có khả năng phân biệt hàng hóa, dịch vụ của chủ thể này với hàng hóa, dịch vụ của chủ thể khác.*

2.1.1.2. Đặc điểm nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, đặc điểm về hình thức thể hiện của dấu hiệu hình ba chiều.

Thứ hai, đặc điểm về khả năng phân biệt của nhãn hiệu ba chiều

Thứ ba, đặc điểm về tính phi chức năng của nhãn hiệu ba chiều

Thứ tư, đặc điểm về dấu hiệu mô tả là nhãn hiệu ba chiều.

Thứ năm, đặc điểm về khả năng chống lẫn quyền với các đối tượng quyền sở hữu trí tuệ khác.

Thứ sáu, đặc điểm về khả năng thương mại của nhãn hiệu ba chiều

2.1.1.3. Phân loại nhãn hiệu ba chiều

(i) Phân loại theo hình thức thể hiện: Hình dáng ba chiều có thể là sản phẩm, bao bì sản phẩm, hoặc một mô hình thể hiện cụ thể trong không gian ba chiều, có thể đăng ký bảo hộ nếu đáp ứng điều kiện về khả năng phân biệt hàng hóa, dịch vụ

(ii) Phân loại theo chức năng: Nhãn hiệu ba chiều cũng có thể chia thành nhãn hiệu hàng hóa, nhãn hiệu dịch vụ, nhãn hiệu chứng nhận, nhãn hiệu tập thể,... nếu được đăng ký bởi các chủ thể tương ứng và dùng trong các mục đích nhất định.

(iii) Phân loại theo khả năng phân biệt: Có tính phân biệt tự thân và tính phân biệt thông qua quá trình sử dụng.

(iv) Phân loại theo tiêu chí loại trừ: Nhãn hiệu ba chiều mang tính chức năng, bao gồm hình dạng vốn có của hàng hóa, hình dạng cần thiết do bản chất hàng hóa quyết định, hoặc hình dạng có chức năng kỹ thuật bắt buộc.

2.1.2. Khái niệm, đặc điểm, ý nghĩa của bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

2.1.2.1. Khái niệm bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Khái niệm bảo hộ nhãn hiệu ba chiều: *Bảo hộ nhãn hiệu ba chiều là việc cơ quan có thẩm quyền công nhận và bảo hộ quyền sở hữu độc quyền của chủ thể đối với hình dạng không gian đặc trưng (ba chiều) của hàng hóa/dịch vụ, khi hình dạng đó có khả năng phân biệt và giúp người tiêu dùng nhận diện nguồn gốc thương mại của sản phẩm.*

2.1.2.2. Đặc điểm bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, bảo hộ nhãn hiệu ba chiều là bảo hộ về mặt hình thức cụ thể, rõ ràng, có thể cảm nhận bằng giác quan.

Thứ hai, phạm vi bảo hộ bị giới hạn theo lãnh thổ và thời gian bảo hộ không mang tính toàn cầu hoặc vĩnh viễn.

Thứ ba, bảo hộ nhãn hiệu ba chiều có sự phân biệt và giao thoa với các đối tượng quyền sở hữu trí tuệ khác.

Thứ tư, điều kiện bảo hộ đối với nhãn hiệu ba chiều nghiêm ngặt và mang tính loại trừ cao

Thứ năm, bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tạo cơ sở pháp lý cho việc khai thác giá trị kinh tế và định đoạt quyền sở hữu.

2.1.2.3. Ý nghĩa của việc bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, bảo vệ quyền lợi chính đáng của chủ sở hữu.

Thứ hai, tăng cường khả năng cạnh tranh và giá trị thương hiệu.

Thứ ba, khuyến khích sáng tạo, đầu tư đổi mới thiết kế.

Thứ tư, bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng.

2.2. Lý luận pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

2.2.1. Khái niệm pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Khái niệm pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều như sau: *Pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều*, bao gồm tổng thể các quy phạm pháp luật do nhà nước ban hành, điều chỉnh các quan hệ pháp lý phát sinh trong quá trình xác lập, công nhận, khai thác và bảo vệ quyền sở hữu đối với nhãn hiệu thể hiện dưới dạng hình ba chiều.

2.2.2. Đặc điểm pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều gắn chặt với chức năng phân biệt của nhãn hiệu.

Thứ hai, pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều là một bộ phận cấu thành của pháp luật về bảo hộ quyền SHCN, thể hiện ở sự thống nhất trong nguyên tắc bảo hộ, điều kiện xác lập quyền và cơ chế thực hiện quyền.

Thứ ba, pháp luật bảo hộ nhãn hiệu ba chiều hướng đến bảo vệ quyền lợi của cả chủ sở hữu lẫn người tiêu dùng.

Thứ tư, pháp luật bảo hộ nhãn hiệu ba chiều mang tính chất liên ngành.

2.2.3. Vai trò của pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, pháp luật là công cụ để Nhà nước kiểm soát và bảo vệ quyền của chủ thể đối với nhãn hiệu ba chiều.

Thứ hai, pháp luật là cơ sở giải quyết mâu thuẫn, xung đột phát sinh khi có hành vi xâm phạm quyền.

Thứ ba, pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều là cơ sở bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp của các chủ thể trong mối quan hệ thương mại, lợi nhuận là tiêu chí quan trọng.

Thứ tư, pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong việc hỗ trợ doanh nghiệp xây dựng, khai thác và bảo vệ tài sản quyền SHCN

Thứ năm, pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều thúc đẩy sáng tạo, khuyến khích đầu tư, phát triển kinh tế và tạo lập môi trường cạnh tranh lành mạnh.

2.2.4. Nội dung pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, nhóm quy phạm về điều kiện bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ hai, nhóm quy phạm về thủ tục xác lập quyền

Thứ ba, nhóm quy phạm về nội dung quyền bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ tư, nhóm quy phạm về hành vi xâm phạm quyền và biện pháp bảo vệ quyền đối với nhãn hiệu ba chiều

2.3. Các yếu tố tác động đến pháp luật và thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

2.3.1. Yếu tố tác động đến pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

- Hệ thống pháp luật đồng bộ hiệu quả
- Hệ thống pháp luật chưa đồng bộ
- Yếu tố kinh tế và khoa học, công nghệ
- Yếu tố án lệ, tiền lệ tác động đến pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

2.3.2. Yếu tố tác động đến thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

- Nhận thức của các chủ thể đăng ký bảo hộ
- Năng lực xử lý và thẩm định đơn của cơ quan Nhà nước
- Thực hiện các cam kết quốc tế

KẾT LUẬN CHƯƠNG 2

Chương 2 của Luận án, nghiên cứu sinh tập trung làm rõ các nội dung về lý luận và lý luận pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam hiện nay.

Trước hết, ở góc độ lý luận về nhãn hiệu ba chiều, chương 2 đã nghiên cứu khái niệm và đặc điểm của nhãn hiệu ba chiều, từ đó xác định những dấu hiệu nhận diện loại nhãn hiệu này trong thực tiễn. Nhãn hiệu ba chiều được hiểu là dấu hiệu có hình dạng không gian, thường được thể hiện qua hình dáng của sản phẩm, bao bì hoặc bất kỳ yếu tố tạo hình mang tính đặc thù có khả năng phân biệt hàng hóa, dịch vụ. Việc xác định đúng đặc điểm của nhãn hiệu ba chiều là cơ sở quan trọng để vận dụng phù hợp trong thực tiễn.

Thứ hai, ở góc độ lý luận pháp luật, chương 2 đã phân tích khái niệm, đặc điểm nhãn hiệu ba chiều, làm rõ vai trò, ý nghĩa pháp lý của việc bảo hộ nhãn hiệu ba chiều trong việc thúc đẩy cạnh tranh lành mạnh, bảo vệ quyền và lợi ích chính đáng của chủ sở hữu trong nền kinh tế thị trường.

Thứ ba, ở góc độ pháp luật, chương 2 đã đi sâu vào phân tích pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều, bao gồm: khái niệm, đặc điểm của pháp luật, phân loại pháp luật bảo hộ nhãn hiệu ba chiều và vai trò của pháp luật trong việc xác lập, công nhận và bảo vệ quyền sở hữu đối với nhãn hiệu ba chiều. Nội dung pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều được trình bày có hệ thống với bốn nhóm quy phạm chính: (i) quy định về điều kiện bảo hộ; (ii) quy định về thủ tục xác lập quyền; (iii) quy định về nội dung quyền; (iv) quy định về hành vi xâm phạm quyền và các biện pháp bảo vệ quyền.

Cuối cùng, ở góc độ các yếu tố tác động đến pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều. Nội dung chương 2 tiếp cận bao gồm cả yếu tố khách quan (môi trường kinh tế - xã hội, sự phát triển của khoa học công nghệ, xu hướng hội nhập quốc tế) và yếu tố chủ quan (năng lực của cơ quan thực thi, nhận thức của doanh nghiệp và người tiêu dùng, tính hiệu lực và khả thi của hệ thống pháp luật). Việc nhận diện và đánh giá đúng các yếu tố này có ý nghĩa quan trọng trong việc hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả bảo hộ đối với nhãn hiệu ba chiều trong thực tiễn.

CHƯƠNG 3

THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VÀ THỰC TIỄN THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ BẢO HỘ NHÃN HIỆU BA CHIỀU TẠI VIỆT NAM

3.1. Thực trạng pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam

3.1.1. Thực trạng pháp luật về điều kiện bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

3.1.1.1. Quy định của pháp luật về điều kiện bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, dấu hiệu nhìn thấy được.

Thứ hai, khả năng phân biệt của nhãn hiệu ba chiều

3.1.1.2. Những bất cập của pháp luật về điều kiện bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, pháp luật chưa có định nghĩa rõ ràng về nhãn hiệu ba chiều.

Thứ hai, pháp luật còn thiếu các tiêu chí đánh giá, phân loại để xác định điều kiện bảo hộ.

Thứ ba, quy định về “sử dụng để đạt được khả năng phân biệt” còn mang tính hình thức.

Thứ tư, thiếu phương pháp kiểm tra hiệu quả dấu hiệu hình ba chiều

3.1.2. Thực trạng pháp luật về thủ tục xác lập quyền đối với nhãn hiệu ba chiều

3.1.2.1. Quy định của pháp luật về thủ tục xác lập quyền đối với nhãn hiệu ba chiều

Bước 1: Chuẩn bị và nộp hồ sơ đăng ký:

Bước 2: Thẩm định hình thức:

Bước 3: Công bố đơn:

Bước 4: Thẩm định nội dung:

Bước năm: Cấp văn bằng bảo hộ:

3.1.2.2. Những bất cập về thủ tục xác lập quyền đối với nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, quy định của Việt Nam về thẩm định hình thức.

Thứ hai, yêu cầu về số lượng hình chiếu tại Việt Nam còn chưa rõ ràng.

Thứ ba, thiếu các tiêu chí hướng dẫn rõ ràng trong việc đánh giá khả năng phân biệt của nhãn hiệu ba chiều trong quy trình thẩm định nội dung.

Thứ tư, pháp luật chưa có hướng dẫn rõ ràng về việc phân biệt giữa hình dạng mang tính chức năng (không được bảo hộ) và hình dạng có chức năng trang trí hoặc kết hợp cả hai yếu tố.

3.1.3. Thực trạng pháp luật về nội dung quyền và nghĩa vụ của chủ sở hữu nhãn hiệu ba chiều

3.1.3.1. Quy định của pháp luật về nội dung quyền của chủ sở hữu nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, độc quyền của chủ sở hữu đối với nhãn hiệu ba chiều

Thứ hai, nghĩa vụ của chủ sở hữu nhãn hiệu ba chiều.

3.1.3.2. Những bất cập trong quy định về quyền và nghĩa vụ của chủ sở hữu nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, bất cập trong quy định của pháp luật về chủ thể.

Thứ hai, về nghĩa vụ sử dụng nhãn hiệu ba chiều.

Thứ ba, bất cập trong việc xác lập quyền sở hữu đối với nhãn hiệu ba chiều nổi tiếng.

3.1.4. Thực trạng pháp luật về hành vi xâm phạm quyền và biện pháp bảo vệ nhãn hiệu ba chiều

3.1.4.1. Quy định của pháp luật về hành vi xâm phạm và biện pháp bảo vệ nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, về hành vi xâm phạm quyền.

Thứ hai, pháp luật SHTT Việt Nam hiện hành quy định đầy đủ các biện pháp bảo vệ quyền đối với nhãn hiệu ba chiều, tương tự như các loại nhãn hiệu khác.

3.1.4.2. Những bất cập trong quy định về hành vi xâm phạm quyền và các biện pháp bảo vệ nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, pháp luật hiện hành thiếu vắng quy định chuyên biệt và mang tính định hướng đối với nhãn hiệu ba chiều.

Thứ hai, tiêu chí xác định “trưng tự gây nhầm lẫn” đối với nhãn hiệu ba chiều còn thiếu rõ ràng và dễ bị diễn giải chủ quan.

Thứ ba, phạm vi điều chỉnh và tiêu chí nhận diện hành vi cạnh tranh không lành mạnh liên quan đến nhãn hiệu ba chiều còn thiếu rõ ràng và cụ thể.

Thứ tư, ranh giới pháp lý không rõ ràng giữa nhãn hiệu ba chiều và KDCN.

Thứ năm, các biện pháp bảo vệ quyền còn yếu, đặc biệt trong môi trường thương mại điện tử và quốc tế.

3.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

3.2.1. Thực tiễn thực hiện pháp luật về điều kiện bảo hộ

3.2.1.1. Kết quả đạt được trong thực tiễn xác định điều kiện bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, trước thời điểm Luật Sở hữu trí tuệ sửa đổi, bổ sung năm 2022

Thứ hai, khi Luật Sở hữu trí tuệ sửa đổi, bổ sung năm 2022 có hiệu lực

3.2.1.2. Những vướng mắc về thực tiễn thực hiện pháp luật về điều kiện bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, thực tiễn thực hiện việc khai báo và phân loại nhãn hiệu ba chiều trong tờ khai đăng ký.

Thứ hai, số lượng đơn đăng ký nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam trên thực tế còn tương đối ít, phản ánh mức độ phổ biến và nhận thức còn hạn chế của cộng đồng doanh nghiệp đối với loại hình nhãn hiệu này.

Thứ ba, cách thức mô tả nhãn hiệu ba chiều trong tờ khai hiện vẫn còn gây nhiều lúng túng, người nộp đơn phải mô tả đầy đủ hình dạng và màu sắc của nhãn hiệu.

Thứ tư, pháp luật đã bổ sung các quy định rõ ràng hơn cho việc đăng ký nhãn hiệu ba chiều, nhưng thực tiễn thực hiện cho thấy chưa phù hợp với hệ sinh thái hỗ trợ về thông tin, truyền thông và đào tạo đã khiến nhiều doanh nghiệp đặc biệt là doanh nghiệp vừa và nhỏ chưa đủ cơ sở để đưa nhãn hiệu ba chiều.

3.2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về thủ tục xác lập quyền đối với nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, về số lượng nhãn hiệu ba chiều được cấp giấy chứng nhận đăng ký (bao gồm cả phần chữ và phần hình).

Thứ hai, thực tiễn nhãn hiệu ba chiều dựa trên minh chứng sử dụng.

Thứ ba, về thủ tục khai báo trong đơn đăng ký bảo hộ nhãn hiệu ba chiều.

3.2.3. Thực tiễn thực hiện pháp luật về quyền và nghĩa vụ của chủ thể bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, quyền sử dụng độc quyền một trong những quyền quan trọng nhất của chủ sở hữu nhãn hiệu.

Thứ hai, quyền chuyển nhượng và chuyển quyền sử dụng nhãn hiệu ba chiều.

Thứ ba, quyền định đoạt tài sản như góp vốn hoặc thế chấp nhãn hiệu ba chiều dù đã được thừa nhận trong Luật Doanh nghiệp và Luật SHTT.

3.2.4. Thực tiễn thực hiện pháp luật về hành vi xâm phạm quyền và biện pháp bảo vệ quyền đối với nhãn hiệu ba chiều

3.2.4.1. Thực tiễn thực hiện pháp luật về hành vi xâm phạm quyền và biện pháp bảo vệ quyền đối với nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, sử dụng trái phép dấu hiệu trùng hoặc tương tự với nhãn hiệu ba chiều đã đăng ký.

Thứ hai, sử dụng hình ảnh mô phỏng nhãn hiệu ba chiều trong quảng cáo hay truyền thông không chính thức.

Thứ ba, sử dụng dấu hiệu trùng nhãn hiệu hình ba chiều kết hợp.

Thứ tư, sử dụng dấu hiệu trùng dấu hiệu, biểu tượng đã được biết đến rộng rãi.

Thứ năm, sử dụng dấu hiệu hình tương tự với nhãn hiệu hình ba chiều kết hợp yếu tố chữ.

3.2.4.2. Những vướng mắc trong thực tiễn xác định hành vi xâm phạm quyền đối với nhãn hiệu ba chiều và biện pháp bảo vệ

Thứ nhất, thiếu hướng dẫn cụ thể và thống nhất về tiêu chí xác định hành vi xâm phạm nhãn hiệu ba chiều.

Thứ hai, chưa có cơ chế xử lý rõ ràng đối với hành vi mô phỏng nhãn hiệu ba chiều trong môi trường quảng cáo số.

Thứ ba, chồng lán giữa nhãn hiệu ba chiều với KDCN, quyền tác giả gây khó khăn trong giải quyết tranh chấp.

Thứ tư, chưa có hướng dẫn pháp lý đầy đủ và thống nhất trong việc xử lý xung đột giữa các quyền SHTT, đặc biệt là giữa quyền tác giả và quyền đối với nhãn hiệu.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 3

Chương 3 đã tiến hành phân tích một cách toàn diện thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam. Trong những năm gần đây, pháp luật Việt Nam đã có những bước tiến đáng kể trong việc thừa nhận và bảo vệ quyền đối với nhãn hiệu ba chiều, thể hiện qua các quy định pháp lý liên quan đến điều kiện bảo hộ, thủ tục xác lập quyền cũng như quyền và nghĩa vụ của chủ sở hữu nhãn hiệu ba chiều. Việc này đã góp phần mở rộng phạm vi bảo hộ SHTT, đáp ứng nhu cầu phát triển đa dạng của thị trường và nâng cao vị thế của sản phẩm Việt Nam trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế.

Pháp luật đã chính thức công nhận nhãn hiệu ba chiều là một trong những đối tượng được bảo hộ, đồng thời quy định các điều kiện đăng ký nhằm đảm bảo khả năng phân biệt của loại nhãn hiệu này. Thủ tục xác lập quyền về cơ bản tương tự như với các loại nhãn hiệu khác, nhưng đã bắt đầu hướng tới sự phù hợp hơn với đặc thù của nhãn hiệu ba chiều, tạo điều kiện thuận lợi hơn cho các chủ thể khi thực hiện đăng ký. Ngoài ra, các quy định về quyền và nghĩa vụ của chủ sở hữu cũng đã được cụ thể hóa, giúp bảo vệ quyền lợi hợp pháp và nâng cao trách nhiệm của chủ sở hữu trong việc sử dụng, duy trì và bảo vệ nhãn hiệu.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, phân tích cũng cho thấy tồn tại nhiều hạn chế trong cả quy định pháp luật và thực tiễn thực hiện. Trên phương diện pháp luật, các quy định liên quan đến điều kiện bảo hộ nhãn hiệu ba chiều vẫn chưa có hướng dẫn cụ thể, chưa thống nhất trong thẩm định hồ sơ đăng ký. Thủ tục xác lập quyền chưa có quy trình chuyên biệt, ảnh hưởng đến hiệu quả trong quá trình xét duyệt. Quyền và nghĩa vụ của chủ sở hữu đã được quy định, việc thực hiện quyền này trên thực tế gặp nhiều khó khăn, đặc biệt trong việc ngăn chặn và xử lý các hành vi xâm phạm. Về thực tiễn, công tác thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều còn nhiều vướng mắc trong việc đánh giá, quản lý và bảo vệ nhãn hiệu ba chiều một cách hiệu quả.

Tóm lại, chương 3 đã làm rõ những kết quả tích cực đã đạt được trong công tác hoàn thiện khung pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam, đồng thời chỉ ra những hạn chế cần được khắc phục. Việc tiếp tục hoàn thiện pháp luật, xây dựng thủ tục đăng ký phù hợp với đặc thù nhãn hiệu ba chiều, nâng cao năng lực thực hiện pháp luật của các cơ quan chức năng là những nhiệm vụ cấp thiết nhằm đảm bảo hiệu quả bảo hộ quyền sở hữu nhãn hiệu ba chiều. Điều này không chỉ bảo vệ quyền lợi hợp pháp của chủ sở hữu mà còn góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp, thúc đẩy sự phát triển bền vững của hệ thống SHTT Việt Nam trong bối cảnh hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng.

CHƯƠNG 4

ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ BẢO HỘ NHÃN HIỆU BA CHIỀU TẠI VIỆT NAM

4.1. Định hướng hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về khai thác nhãn hiệu ba chiều hiệu quả

4.1.1. Hoàn thiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều đảm bảo phù hợp với chủ trương, chính sách của Đảng và nhà nước

(1) Cần bổ sung quy định tại cấp Nghị định hoặc Thông tư về: Tiêu chí nhận dạng và phân biệt nhãn hiệu ba chiều; Mối quan hệ giữa nhãn hiệu ba chiều và KDCN; hướng dẫn cụ thể về minh họa, mô tả đối tượng trong hồ sơ đăng ký. (2) Nâng cao trình độ của đội ngũ thẩm định viên tại Cục SHTT; xây dựng cơ sở dữ liệu và tiền lệ xét nghiệm cho nhãn hiệu 3D. (3) Hỗ trợ doanh nghiệp và tuyên truyền nhận thức: Hướng dẫn doanh nghiệp cách đăng ký và bảo hộ nhãn hiệu ba chiều; thúc đẩy liên kết giữa các hiệp hội ngành hàng với cơ quan quản lý để nâng cao hiệu quả thực hiện các quyền của chủ sở hữu.

4.1.2. Hoàn thiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều đảm bảo hài hòa pháp luật quốc tế, tôn trọng các cam kết quốc tế

Quy định về bảo hộ nhãn hiệu trong Công ước Paris:

Nhãn hiệu ba chiều theo Hiệp định TRIPS:

Cơ chế bảo hộ xuyên quốc gia qua hệ thống Madrid:

Các cam kết trong các FTA.

Bảo đảm sự hài hòa giữa pháp luật quốc gia với thông lệ và chuẩn mực quốc tế, đồng thời tôn trọng và thực hiện đầy đủ các cam kết trong FTA.

4.1.3. Hoàn thiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều đảm bảo sự động bộ, toàn diện của hệ thống pháp luật

Thứ nhất, hoàn thiện pháp luật về nhãn hiệu ba chiều cần đặt trong tổng thể xây dựng thể chế pháp lý hiện đại, định hướng xã hội chủ nghĩa.

Thứ hai, cần đảm bảo tính thống nhất và đồng bộ giữa Luật SHTT và các đạo luật liên quan.

Thứ ba, định hướng cụ thể cho việc hoàn thiện pháp luật về nhãn hiệu ba chiều.

Thứ tư, hoàn thiện pháp luật về nhãn hiệu ba chiều là điều kiện nền tảng để thúc đẩy sáng tạo và nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia.

4.1.4. Hoàn thiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều đáp ứng hài hòa lợi ích hợp pháp của các chủ thể

Thứ nhất, bảo vệ chủ sở hữu nhãn hiệu thúc đẩy sáng tạo và đầu tư.

Thứ hai, bảo vệ quyền lợi của đối thủ cạnh tranh tránh độc quyền quá mức.

Thứ ba, bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng đảm bảo đa dạng và cạnh tranh lành mạnh.

Thứ tư, định hướng hoàn thiện pháp luật hài hòa lợi ích qua các tiêu chí cụ thể.

4.1.5. Định hướng hoàn thiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều phù hợp với xu hướng phát triển của nhãn hiệu trong nền kinh tế số hiện nay

Ban hành các văn bản hướng dẫn cụ thể về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều trong môi trường số, quy định rõ phạm vi, điều kiện bảo hộ hình dạng số hóa và mô hình 3D, đồng thời hướng dẫn cách thức nộp hồ sơ, chứng minh quyền sử dụng trên môi trường số.

4.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

4.2.1. Giải pháp hoàn thiện pháp luật về điều kiện bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

4.2.1.1. Bổ sung khái niệm nhãn hiệu ba chiều trong Luật Sở hữu trí tuệ Việt Nam

“Nhãn hiệu ba chiều là nhãn hiệu thể hiện bằng hình dạng ba chiều, bao gồm hình dáng sản phẩm, hình dáng bao bì, hoặc hình khối khác, có khả năng phân biệt hàng hóa, dịch vụ của chủ thể này với chủ thể khác trên thị trường”.

4.2.1.2. Thiết lập hệ thống tiêu chí xác định các dấu hiệu được bảo hộ là nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất: Nhận diện dấu hiệu được coi là nhãn hiệu ba chiều.

Thứ hai: Việc đánh giá một dấu hiệu ba chiều có được bảo hộ hay không cần dựa trên ba nhóm tiêu chí trọng tâm sau:

4.2.1.3. Thiết lập hệ thống các tiêu chí đánh giá khả năng phân biệt nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất: Dấu hiệu hình ba chiều kết hợp.

Thứ hai: Dấu hiệu hình ba chiều: Xác định dấu hiệu hình ba chiều nên được coi là một đối tượng được bảo hộ là nhãn hiệu ba chiều ngay từ thời điểm nộp đơn, nếu người nộp đơn nêu rõ được nội dung và ý nghĩa của yếu tố hình.

Thứ ba: Các dấu hiệu hình có thể mang tính mô tả đặc điểm hoặc giá trị của hàng hóa, dịch vụ mang nhãn hiệu.

4.2.1.4. Hoàn thiện quy định về điều kiện “sử dụng để đạt được khả năng phân biệt” đối với nhãn hiệu ba chiều.

Thứ nhất: Xác định rõ loại chứng cứ được chấp nhận.

Thứ hai: Thiết lập tiêu chí đánh giá mức độ “sử dụng” đủ điều kiện.

Thứ ba: Cung cấp thủ tục và biểu mẫu hỗ trợ doanh nghiệp.

Thứ tư: Cơ chế công nhận khả năng phân biệt đạt được theo từng trường hợp.

4.2.1.5. Xác định dấu hiệu mang tính chức năng của hàng hóa, dịch vụ được bảo hộ là nhãn hiệu ba chiều

Dấu hiệu mang tính chức năng thẩm mỹ (trong mối tương quan giữa cơ chế bảo hộ KDCN với cơ chế bảo hộ nhãn hiệu) có thể sử dụng quy định tại điểm c khoản 2 Điều 74 Luật SHTT về dấu hiệu chỉ “...*giá trị hoặc các đặc tính khác mang tính mô tả hàng hóa, dịch vụ*”.

4.2.1.6. Giải pháp về giải quyết cơ chế chồng lấn quyền giữa nhãn hiệu ba chiều với kiểu dáng công nghiệp và quyền tác giả.

Tham khảo vận dụng quy định về giải quyết chồng lấn với KDCN của EU nếu “việc sử dụng nhãn hiệu đó bị cấm bởi một quyền khác được xác lập trước theo pháp luật Liên minh hoặc pháp luật quốc gia”, trong đó, “quyền khác được xác lập trước” bao gồm quyền tác giả và quyền SHCN.

4.2.2. Giải pháp về thủ tục xác lập quyền đối với nhãn hiệu ba chiều

4.2.2.1. Giải pháp về tờ khai đăng ký nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất: Nếu người nộp đơn không đánh dấu vào ô loại nhãn hiệu đăng ký: *nhãn hiệu ba chiều*.

Thứ hai: Nếu trong trường hợp người nộp đơn *đánh dấu* nhãn vào ô loại nhãn hiệu đăng ký là: *nhãn hiệu ba chiều*.

4.2.2.2. Giải pháp về mẫu nhãn hiệu ba chiều

Chuẩn hóa hình thức thể hiện mẫu nhãn hiệu ba chiều. Ban hành hướng dẫn kỹ thuật về việc nộp đơn: Hình phối cảnh rõ ràng (6 mặt nhưng tối thiểu 3 góc nhìn); hình chiếu kỹ thuật (mặt trước, mặt sau, bên trái, bên phải, trên xuống, dưới lên); mô tả chi tiết từng góc nhìn; có thể kèm theo ảnh thực tế trong trường hợp cần minh chứng.

4.2.2.3. Giải pháp về thủ tục công bố đơn đăng ký nhãn hiệu ba chiều

Khuyến nghị bổ sung vào điểm c khoản 3 Điều 1 của Thông tư số 23/2023/TT-BKHCHN ngày 30 tháng 11 năm 2023 như sau: “c) Đối với đơn đăng ký nhãn hiệu: mẫu

nhãn hiệu và danh mục hàng hoá, dịch vụ mang nhãn hiệu; mẫu nhãn hiệu ba chiều là ảnh chụp hoặc hình vẽ ít nhất một hình chiếu ...”.

4.2.2.4. Giải pháp về tra cứu nhãn hiệu đối chứng

(i) Tra cứu bằng hình ảnh theo nhiều góc nhìn (multi-view search) để phản ánh đặc tính không gian của nhãn hiệu ba chiều; (ii) Tích hợp công nghệ nhận diện hình dạng (shape recognition) tương tự mô hình tra cứu TMView của EUIPO, cho phép so sánh và xác định mức độ tương tự về hình khối giữa các nhãn hiệu; (iii) Tăng cường liên kết dữ liệu giữa hệ thống của Việt Nam với cơ sở dữ liệu của Diễn đàn TM5 (Phụ lục số 03), bảo đảm tính đồng bộ và khả năng tham chiếu quốc tế.

4.2.2.5. Giải pháp về Quy chế thẩm định nhãn hiệu ba chiều

Mục 7.7 Quy chế bổ sung nội dung sau: “*Dấu hiệu hình ba chiều là các dấu hiệu được thể hiện dưới dạng không gian ba chiều, bao gồm: hình dạng của chính sản phẩm hoặc một phần của sản phẩm; hình dạng của bao bì hoặc vật chứa sản phẩm; hoặc các hình dạng ba chiều khác được gắn liền với sản phẩm.*”

4.2.3. Giải pháp hoàn thiện quy định pháp luật về nội dung quyền và nghĩa vụ đối với nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, hoàn thiện quy định về xác định chủ thể quyền trong trường hợp nhãn hiệu ba chiều trùng hoặc tương tự.

Thứ hai, hoàn thiện quy định về nghĩa vụ sử dụng nhãn hiệu ba chiều.

Thứ ba, hoàn thiện quy định về xác lập và bảo hộ quyền đối với nhãn hiệu ba chiều nổi tiếng.

4.2.4. Giải pháp về hoàn thiện quy định pháp luật về hành vi xâm phạm quyền và biện pháp bảo vệ quyền đối với nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất: Bổ sung quy định chuyên biệt điều chỉnh hành vi xâm phạm đối với nhãn hiệu ba chiều. Do đó, cần thiết phải:

Thứ hai: Xây dựng tiêu chí đánh giá “tương tự gây nhầm lẫn” đối với nhãn hiệu ba chiều. Cần thực hiện các giải pháp sau:

Thứ ba: Phân định rạch ròi giữa nhãn hiệu ba chiều và KDCN. Giải pháp khắc phục gồm:

Thứ tư: Đối với các biện pháp bảo vệ quyền.

4.3. Giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

4.3.1. Giải pháp về ứng dụng khoa học công nghệ và trí tuệ nhân tạo

Cần xây dựng và vận hành cơ sở dữ liệu điện tử chuyên biệt cho nhãn hiệu ba chiều, trong đó cho phép hiển thị hình ảnh 3D từ nhiều góc độ, mô tả chi tiết đặc điểm hình khối và có khả năng tra cứu, đối chiếu với các nhãn hiệu đã đăng ký.

4.3.2. Giải pháp về hỗ trợ chủ thể trong quá trình nộp đơn đăng ký bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, cơ quan nhà nước có thẩm quyền Cục SHTT cần xây dựng các hướng dẫn chi tiết, minh họa cụ thể bằng hình ảnh, video, ví dụ điển hình về nhãn hiệu ba chiều đã được cấp văn bằng bảo hộ và lý do được chấp nhận.

Thứ hai, cần thiết hỗ trợ các trung tâm hỗ trợ SHTT tại các địa phương, đặc biệt tại các trung tâm kinh tế công nghiệp lớn như TP. Hồ Chí Minh, Hà Nội, Đà Nẵng.

Thứ ba, cần phát triển hệ thống dịch vụ công trực tuyến thông minh, cho phép người nộp đơn thực hiện toàn bộ quy trình đăng ký online, bao gồm nộp đơn, tra cứu, nộp phí và theo dõi tiến độ xử lý hồ sơ.

Thứ tư, đào tạo, phát triển nguồn nhân lực chuyên môn và ứng dụng KH&CN.

4.3.3. Giải pháp về năng lực cho cơ quan quản lý nhà nước về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều

Thứ nhất, cần nâng cao trình độ chuyên môn cho đội ngũ cán bộ thẩm định nhãn hiệu, thông qua các chương trình đào tạo định kỳ chuyên sâu về SHTT, tập trung vào các kỹ năng phân tích, đánh giá khả năng phân biệt và chức năng của hình dạng trong không gian ba chiều.

Thứ hai, cần đầu tư vào hạ tầng kỹ thuật và công nghệ phục vụ thẩm định nhãn hiệu ba chiều, bao gồm phần mềm hỗ trợ mô phỏng 3D, công cụ nhận diện hình dạng, và hệ thống lưu trữ tra cứu hình ảnh ba chiều hiệu quả.

Thứ ba, xây dựng và cập nhật cơ sở dữ liệu nhãn hiệu ba chiều quốc gia là giải pháp quan trọng giúp cán bộ thẩm định có công cụ đối chiếu, tra cứu nhanh chóng và chính xác.

4.3.4. Giải pháp về năng lực cho cơ quan thực hiện pháp luật về quyền sở hữu công nghiệp

Thứ nhất, cần nâng cao hiểu biết chuyên sâu và kỹ năng nhận diện nhãn hiệu ba chiều cho cán bộ thực hiện pháp luật, thông qua các chương trình đào tạo chuyên đề, tập huấn thực hành do các chuyên gia trong nước và quốc tế đảm nhiệm.

Thứ hai, cần phối hợp giữa cơ quan thực hiện pháp luật và cơ quan chuyên môn như Cục SHTT để kịp thời cung cấp thông tin về tình trạng pháp lý của nhãn hiệu, phạm vi bảo hộ, hoặc hỗ trợ chuyên môn khi có tranh chấp, tố cáo.

Thứ ba, cần xây dựng cơ chế liên thông cơ sở dữ liệu về nhãn hiệu được bảo hộ giữa Cục SHTT và các cơ quan thực thi để hỗ trợ quá trình tra cứu, xác minh khi tiếp nhận đơn khiếu nại, tố cáo.

4.3.5. Giải pháp về hợp tác quốc tế trong lĩnh vực sở hữu công nghiệp

Thứ nhất, Việt Nam cần tiếp tục mở rộng và thúc đẩy việc tham gia các điều ước quốc tế quan trọng về SHTT.

Thứ hai, cần đẩy mạnh hợp tác song phương và đa phương với các tổ chức và cơ quan SHTT quốc tế và khu vực như WIPO, EUIPO, USPTO, JPO, KIPO, cũng như các cơ quan SHTT của các nước có hệ thống pháp lý phát triển.

Thứ ba, Việt Nam cần xây dựng cơ chế trao đổi và chia sẻ thông tin, dữ liệu về nhãn hiệu với các quốc gia và tổ chức quốc tế.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 4

Từ những phân tích trên, có thể thấy rằng việc hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật bảo hộ nhãn hiệu ba chiều là yêu cầu khách quan trong bối cảnh phát triển kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng. Nhãn hiệu ba chiều, với tư cách là một đối tượng đặc thù của quyền SHCN, đặt ra nhiều vấn đề pháp lý phức tạp liên quan đến khả năng phân biệt, tiêu chuẩn bảo hộ, cũng như ranh giới giữa nhãn hiệu và các quyền SHTT khác (như KDCN hoặc quyền tác giả).

Trên cơ sở đánh giá thực trạng pháp luật hiện hành và thực tiễn thực hiện pháp luật tại Việt Nam, chương 4 đã đề xuất một số định hướng và giải pháp mang tính hệ thống nhằm hoàn thiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều. Trong đó, trọng tâm là việc bổ sung, làm rõ các quy định về khái niệm, điều kiện bảo hộ; đánh giá khả năng phân biệt của nhãn hiệu ba chiều, nâng cao tính minh bạch trong quy trình thẩm định; đồng thời hoàn thiện cơ chế xử lý hành vi xâm phạm quyền đối với nhãn hiệu ba chiều, nhất là trong mối liên hệ với KDCN và quyền tác giả.

Ngoài các giải pháp cũng nhấn mạnh vai trò của các chủ thể bảo vệ quyền, đặc biệt là cơ quan quản lý nhà nước, cơ quan xét xử và đội ngũ chuyên gia trong lĩnh vực SHTT. Đồng thời, nghiên cứu và tham khảo có chọn lọc kinh nghiệm lập pháp và thực tiễn thực hiện pháp luật của các quốc gia có hệ thống pháp luật SHTT phát triển như EU, Hoa Kỳ, Nhật Bản và Trung Quốc là cần thiết, góp phần giúp Việt Nam hoàn thiện hệ thống pháp luật bảo hộ nhãn hiệu ba chiều một cách hiệu quả và phù hợp với các cam kết quốc tế.

Tóm lại, các định hướng và giải pháp được trình bày trong chương 4 không chỉ góp phần khắc phục những hạn chế, bất cập hiện tại mà còn tạo nền tảng pháp lý vững chắc cho sự phát triển đồng bộ, hiệu quả của hệ thống bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam trong thời gian tới.

KẾT LUẬN

Trong bối cảnh thương mại hiện đại với sự phát triển mạnh mẽ của hoạt động xây dựng thương hiệu, nhãn hiệu ba chiều đã và đang trở thành một hình thức biểu hiện quan trọng, phản ánh xu hướng mở rộng và đa dạng hóa các công cụ nhận diện thương hiệu. Không chỉ đơn thuần thực hiện chức năng phân biệt hàng hóa, dịch vụ, nhãn hiệu ba chiều với khả năng thể hiện qua hình khối, hình dáng bao bì hoặc cấu trúc sản phẩm còn đóng vai trò thiết yếu trong việc truyền tải bản sắc doanh nghiệp và tạo dựng hình ảnh thương hiệu trong tâm trí người tiêu dùng.

Tại Việt Nam, pháp luật SHTT đã ghi nhận nhãn hiệu ba chiều như một đối tượng được bảo hộ. Tuy nhiên, trong thực tiễn còn tồn tại không ít khoảng trống và vướng mắc cả về lý luận lẫn thực tiễn thực hiện. Qua quá trình nghiên cứu, nghiên cứu sinh đã hệ thống hóa các vấn đề lý luận pháp luật cốt lõi về nhãn hiệu ba chiều, phân tích các khía cạnh pháp lý liên quan đến điều kiện bảo hộ, thủ tục đăng ký, nội dung quyền và nghĩa vụ, các hành vi xâm phạm quyền và biện pháp bảo vệ cũng như thực tiễn thực hiện pháp luật bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam.

Kết quả nghiên cứu của Luận án cho thấy, mặc dù Luật SHTT hiện hành đã quy định về khả năng bảo hộ nhãn hiệu ba chiều, nhưng việc thiếu vắng các nội dung về khái niệm, điều kiện bảo hộ, khả năng phân biệt, nhất là khả năng phân biệt tự thân đã gây ra nhiều lúng túng trong thực tiễn thực hiện. Thống kê cho thấy tỷ lệ đơn đăng ký nhãn hiệu ba chiều được chấp nhận bảo hộ còn ở mức rất thấp; công tác thẩm định đơn tại Cục SHTT còn thiếu đồng bộ; nhận thức của doanh nghiệp, tổ chức và cá nhân về giá trị pháp lý cũng như lợi thế cạnh tranh từ nhãn hiệu ba chiều vẫn còn hạn chế. Bên cạnh đó, cơ chế giải quyết tranh chấp và xử lý hành vi xâm phạm quyền, biện pháp bảo vệ quyền đối với nhãn hiệu ba chiều chưa được quan tâm đúng mức, dẫn đến sự thiếu thống nhất trong quá trình thực hiện pháp luật trong thực tế. Từ đó, luận án đề xuất một số kiến nghị nhằm hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo hộ quyền đối với nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam. Cụ thể:

Thứ nhất, về pháp luật: Cần bổ sung các quy định cụ thể trong Luật SHTT và các văn bản hướng dẫn thi hành liên quan đến khái niệm, điều kiện bảo hộ, tiêu chí đánh giá tính phân biệt của nhãn hiệu ba chiều, đồng thời bảo đảm loại trừ khả năng bảo hộ đối với các dấu hiệu có hình dạng mang tính chức năng, nhất là trong mối liên quan với KDCN và quyền tác giả đối với tác phẩm mỹ thuật; Hoàn thiện quy định của pháp luật về quyền và nghĩa vụ của chủ sở hữu, quy trình đăng ký chuyên biệt đối với hình ba chiều, hành vi xâm phạm quyền và biện pháp bảo vệ quyền trong sự phát triển của khoa học, công nghệ hiện nay là điều kiện cần thiết.

Thứ hai, về thực tiễn thực hiện pháp luật: Cần ban hành các hướng dẫn kỹ thuật chi tiết phục vụ công tác thẩm định đơn đăng ký, từ đó nâng cao tính minh bạch, thống nhất và khách quan trong quy trình xét nghiệm nhãn hiệu ba chiều.

Thứ ba, về nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật bảo hộ nhãn hiệu ba chiều cần: Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ làm công tác xét nghiệm, thanh tra, kiểm tra và xét xử các vụ việc liên quan đến nhãn hiệu phi truyền thống nói chung và nhãn hiệu ba chiều nói riêng, nhằm đảm bảo hiệu lực và hiệu quả thực hiện quyền SHCN đối với nhãn hiệu ba chiều; Đồng thời, kết hợp công tác truyền thông, phổ biến kiến thức pháp luật về nhãn hiệu ba chiều đến cộng đồng doanh nghiệp và các chủ thể liên quan, góp phần nâng cao nhận thức và khuyến khích việc sử dụng, đăng ký, khai thác và bảo vệ nhãn hiệu ba chiều như một TSTT chiến lược.

Việc hoàn thiện quy định pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo hộ nhãn hiệu ba chiều tại Việt Nam không chỉ góp phần thúc đẩy hoạt động đổi mới sáng tạo, nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp, mà còn phù hợp với xu thế hội nhập và phát triển của pháp luật SHTT quốc tế. Đây cũng là yêu cầu cấp thiết nhằm thực hiện đầy đủ các cam kết quốc tế của Việt Nam trong khuôn khổ các hiệp định thương mại tự do thế hệ mới, đồng thời khẳng định vị trí, vai trò ngày càng quan trọng của quyền SHTT trong nền kinh tế tri thức.

DANH MỤC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1. Đỗ Thị Diễm (2025) *Pháp luật về bảo hộ quyền sở hữu công nghiệp đối với nhãn hiệu ba chiều – kinh nghiệm từ Liên minh châu Âu (EU)*, Tạp chí Khoa học xã hội và Nhân văn, Đại học Huế, Tập 134 Số 6S-1 (2025)
2. Đỗ Thị Diễm (2024) *“Điều kiện bảo hộ nhãn hiệu ba chiều theo pháp luật Hoa Kỳ và Liên minh châu Âu (EU) – Một số gợi mở cho Việt Nam”*, Tạp chí Pháp luật và Phát triển, số 9/2024, tr4-14
3. Đỗ Thị Diễm (2025) *“Chồng lấn quyền trong bảo hộ nhãn hiệu ba chiều và kiểu dáng công nghiệp theo pháp luật Liên minh châu Âu – Khuyến nghị cho Việt Nam”*, Tạp chí Nhà nước và Pháp luật, số 1 (433) 2025
4. Đỗ Thị Diễm (2025), *“Bảo hộ nhãn hiệu ba chiều: So sánh pháp luật Trung Quốc và gợi mở kinh nghiệm cho Việt Nam”*, Tạp chí Pháp luật và Thực tiễn, số 64 (2025).
5. Đỗ Thị Diễm (2024) *“Giải quyết tranh chấp hợp đồng chuyển giao công nghệ có đối tượng là quyền sở hữu công nghiệp bằng trọng tài thương mại tại Việt Nam”*, Tạp chí Pháp luật và Thực tiễn, số 60/2024.
6. Đỗ Thị Diễm (2024) *“Đề xuất thành lập Tòa chuyên biệt về giải quyết tranh chấp quyền sở hữu trí tuệ - kinh nghiệm từ Malaysia và Thái Lan”*, Tạp chí Tòa án nhân dân, số 11/2024.

**HUE UNIVERSITY
UNIVERSITY OF LAW**

DO THI DIEN

**LEGAL REGULATIONS ON THE PROTECTION OF THREE-
DIMENSIONAL TRADEMARKS IN VIET NAM**

SUMMARY OF DOCTORAL DISSERTATION

Hue, 2026

**HUE UNIVERSITY
UNIVERSITY OF LAW**

DO THI DIEN

**LEGAL REGULATIONS ON THE PROTECTION OF THREE-
DIMENSIONAL TRADEMARKS IN VIET NAM**

Major: Economic Law

Code: 9380107

SUMMARY OF DOCTORAL DISSERTATION

THE SCIENTIFIC GUIDANCE

1. ASSOC.PROF, DR. VŨ THỊ HẢI YẾN

2. ASSOC.PROF, DR. CAO ĐÌNH LÀNH

HUE, 2026

LIST OF ABBREVIATIONS

Abbreviation	Full Term
WIPO	World Intellectual Property Organization
SHCN	Industrial Property
EU	European Union
EUIPO	European Union Intellectual Property Office
SHTT	Intellectual Property
WTO	World Trade Organization
USPTO	United States Patent and Trademark Office
TMEP	Trademark Manual of Examining Procedure
TRIPS	Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights
INTA	International Trademark Association
HĐBT	Council of Ministers
BLDS	Civil Code
NĐ – CP	Government - Decree
CPTPP	Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership
EVFTA	EU–Vietnam Free Trade Agreement
APEC	Asia-Pacific Economic Cooperation
EUIPN	European Union Intellectual Property Network
JPO	Japan Patent Office
TT-BKHCN	Circular – Ministry of Science and Technology
KH&CN	Science and Technology
KDCN	Industrial Design
TSTT	Intellectual Asset
ĐUQT	International Treaty

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	1
1. The rationale for the research topic	1
2. Purpose and research task of dissertation	2
3. The object and scope of the dissertation	3
4. Methodological and research approaches of the dissertation	4
5. Scientific and practical significance of the dissertation	4
6. New contribution of the dissertation	5
7. The structure of the dissertation	5
CHAPTER 1. OVERVIEW OF THE RESEARCH SITUATION AND THEORETICAL FRAMEWORK RELEVANT TO THE DISSERTATION	6
1.1. Overview of the research situation relevant to the dissertation	6
1.1.1. Studies on theoretical and legal aspects of the protection of three-dimensional trademarks	6
1.1.2. Studies on the current legal framework and practical enforcement of the law on the protection of three-dimensional trademarks	6
1.1.3. Studies on solutions for improving the legal framework and enhancing the effectiveness of law enforcement in the protection of three-dimensional trademarks	7
1.2. Assessment of research results of scientific works relevant to the dissertation topic and issues for further research in the dissertation	7
1.2.1. Assessment of the Research Results of Scientific Works Relevant to the Dissertation	7
1.2.2. Issues to be further examined in the dissertation	8
1.3. Theoretical Framework of the Research	8
1.3.1. Theories adopted in the research.	8
1.3.2. Research questions and hypotheses	8
1.3.3. Research approaches	9
CONCLUSION OF CHAPTER 1	10
CHAPTER 2. THEORETICAL LEGAL ISSUES ON THE PROTECTION OF THREE-DIMENSIONAL TRADEMARKS	11
2.1. Theoretical foundations of the protection of three-dimensional trademarks	11
2.1.1. Concept and characteristics of three-dimensional trademarks	11
2.1.2. Concept, characteristics, and significance of the protection of three-dimensional trademarks	11
2.2. Legal theories on the protection of three-dimensional trademarks	11
2.2.1. Concept of the law on the protection of three-dimensional trademarks	11
2.2.2. Characteristics of the law on the protection of three-dimensional trademarks	12
2.2.3. Role of the law on the protection of three-dimensional trademarks	12
2.2.4. Legal content of the protection of three-dimensional trademarks	12
2.3. Factors influencing the law and the implementation of the law on the protection of three-dimensional trademarks	12
2.3.1. Factors influencing the legal framework governing the protection of three-dimensional trademarks	12
2.3.2. Factors influencing the implementation of the law on the protection of three-dimensional trademarks	12
CONCLUSION OF CHAPTER 2	13
CHAPTER 3. THE CURRENT LEGAL FRAMEWORK AND PRACTICAL IMPLEMENTATION OF THE LAW ON THE PROTECTION OF THREE-DIMENSIONAL TRADEMARKS IN VIET NAM	14
3.1. The current legal framework governing the protection of three-dimensional trademarks in Viet Nam	14

3.1.1. The current legal provisions on the conditions for protecting three-dimensional trademarks	14
3.1.2. The current legal provisions on the procedures for establishing rights over three-dimensional trademarks.....	14
3.1.3. The current legal provisions on the rights and obligations of the proprietor of a three-dimensional trademark	14
3.1.4. The current legal provisions on acts of infringement and legal remedies for the protection of three-dimensional trademarks	15
3.2. The practical implementation of the law on the protection of three-dimensional trademarks	15
3.2.1. The practical implementation of legal provisions on the conditions for protection	15
3.2.2. The practical implementation of legal procedures for establishing rights over three-dimensional trademarks	15
3.2.3. The practical implementation of legal provisions on the rights and obligations of proprietors of three-dimensional trademarks	16
3.2.4. The practical implementation of legal provisions on infringement acts and remedies for the protection of three-dimensional trademarks	16
CONCLUSION OF CHAPTER 3	17
CHAPTER 4. ORIENTATIONS AND SOLUTIONS FOR IMPROVING THE LAW AND ENHANCING THE EFFECTIVENESS OF LEGAL IMPLEMENTATION IN THE PROTECTION OF THREE-DIMENSIONAL TRADEMARKS IN VIETNAM	18
4.1. Orientations for improving the law and enhancing the effectiveness of legal implementation in the efficient exploitation of three-dimensional trademarks	18
4.1.1. Improving the law on the protection of three-dimensional trademarks in accordance with the guidelines and policies of the party and the state.....	18
4.1.2. Improving the law on the protection of three-dimensional trademarks to ensure harmonization with international law and compliance with international commitments	18
4.1.3. Improving the law on the protection of three-dimensional trademarks to ensure consistency and comprehensiveness of the legal system	18
4.1.4. Improving the law on the protection of three-dimensional trademarks to harmonize the legitimate interests of stakeholder.	18
4.1.5. Orientations for improving the law on the protection of three-dimensional trademarks in line with the current development trends of trademarks in the digital economy.....	18
4.2. Solutions for improving the law on the protection of three-dimensional trademarks	19
4.2.1. Solutions for improving the legal provisions on the protection conditions of three-dimensional trademarks.....	19
4.2.2. Solutions for the procedures of establishing rights over three-dimensional trademarks	19
4.2.3. Solutions for improving legal provisions on the rights and obligations related to three-dimensional trademarks	20
4.2.4. Solutions for improving legal provisions on infringement acts and protection measures concerning three-dimensional trademarks.....	20
4.3. Solutions for enhancing the effectiveness of law enforcement in protecting three-dimensional trademarks	20
4.3.1. Solutions on the application of science, technology, and artificial intelligence .	20
4.3.2. Solutions for supporting applicants in the process of registering three-dimensional trademarks	20
4.3.3. Solutions for enhancing the capacity of state management agencies in protecting three-dimensional trademarks	21

4.3.4. Solutions for strengthening the capacity of intellectual property law enforcement authorities	21
4.3.5. Solutions for international cooperation in the field of industrial property.....	21
CONCLUSION OF CHAPTER 4	21
CONCLUSION	22
LIST OF THE AUTHOR’S PUBLISHED RESEARCH WORKS RELATED TO THE DISSERTATION TOPIC.....	25

INTRODUCTION

1. The rationale for the research topic

In the context of the increasingly profound digital economy and globalization, intellectual property rights play an increasingly important role as an effective legal instrument for protecting the intangible assets of enterprises, particularly in the establishment, positioning, and affirmation of their brands in the market. Trademarks, as a means of distinguishing the goods and services of different organizations and individuals, are regarded as one of the most significant components of intellectual property rights. In addition to traditional trademarks (word and figurative marks), non-traditional trademarks such as sound marks, color marks, and, in particular, three-dimensional trademarks have increasingly been recognized and widely used by countries in contemporary commercial practice. A three-dimensional trademark is a sign represented in a three-dimensional shape, associated with the form or packaging of a product, serving to identify the commercial origin of goods or services in the same manner as a conventional trademark.

However, due to the particular characteristics associated with the shape and functional features of goods and services, the assessment of the protectability of three-dimensional trademarks is often more complex, leading to significant discrepancies between legal theories and the practical implementation of the law. In Viet Nam, the law has officially recognized three-dimensional trademarks as signs eligible for protection since the promulgation of the Intellectual Property Law 2005, and this recognition has been consistently maintained through its subsequent amendments and supplements in 2009, 2019, and most recently in the Intellectual Property Law, amended, 2022. The study of Vietnamese law on the protection of three-dimensional trademarks is essential from the perspectives of legal theory, statutory provisions, and practical implementation, specifically as follows:

Firstly, from a theoretical perspective, issues concerning the protection of rights over three-dimensional trademarks including the identification of signs, the distinctive characteristics of three-dimensional marks, and the factors influencing the formulation of legal norms require in-depth interpretation and comprehensive study in the process of establishing and protecting rights in such trademarks. At the same time, the assessment of factors affecting the development of legal provisions relating to three-dimensional trademarks such as the interrelationship among the shape, the functional characteristics of the product, and technical elements has not been thoroughly analyzed, resulting in a lack of theoretical foundation for determining the conditions of protectability. Therefore, it is necessary to conduct an in-depth study to clarify the theoretical and legal aspects concerning the protection of three-dimensional trademarks.

Secondly, the existing legal provisions on the protection of three-dimensional trademarks still have numerous limitations, requiring further improvement to keep pace with practical developments and international trends. Specifically, the Vietnamese Intellectual Property Law does not contain specialized provisions applicable exclusively to three-dimensional trademarks, particularly with respect to the criteria for assessing distinctiveness, including inherent distinctiveness and exclusionary provisions concerning non-protectability. Three-dimensional trademarks are still governed under the same general legal framework applicable to conventional trademarks. This approach has revealed several shortcomings in defining the scope and conditions of protection, as well as in establishing the criteria for identifying acts of infringement. Moreover, the lack of clear demarcation between the legal regulation of three-dimensional trademarks, industrial designs, and works of applied art. Such legal inconsistencies not only create a risk of overlapping rights but also hinder the effective recognition and protection of intellectual property rights. Meanwhile, many countries have enacted specific

regulations governing three-dimensional trademarks as a distinct subject matter within their intellectual property protection systems. By establishing separate criteria for distinctiveness, as well as clear procedures for registration, examination, and dispute resolution, these jurisdictions have progressively reduced the overlap of rights and developed a more transparent legal framework. Vietnamese law shares certain similarities in principle with the legal systems of many countries in recognizing and protecting three-dimensional trademarks as a category of marks; however, there remains a considerable gap in the practical enforcement of such rights.

Therefore, studying and analyzing the aforementioned shortcomings is essential to serve as a foundation for proposing solutions to improve the legal framework, thereby enhancing the effectiveness of protection for three-dimensional trademarks in Viet Nam and aligning with international legal standards.

Thirdly, research into the practical implementation of the law indicates that there remain numerous inconsistencies between legal provisions and their actual enforcement, particularly in the process of resolving disputes related to three-dimensional trademarks. Cases of infringement of rights over three-dimensional trademarks such as the imitation, unauthorized use of product shapes that have been registered, or that have been widely used in practice and acquired distinctiveness for goods and services. Notably, in the context of rapid technological advancement and the rise of artificial intelligence, acts of infringement of intellectual property rights in general, and of three-dimensional trademarks in particular, have become increasingly sophisticated and complex. However, the handling of such cases faces numerous obstacles due to the absence of legal provisions governing newly emerging situations in practice. In comparison with developed jurisdictions such as the United States, the European Union (EU), Japan, and China where three-dimensional trademarks are regarded as an important instrument for brand building and positioning the recognition, protection, and enforcement of rights in this type of mark in Viet Nam remain fragmented, lacking a strategic orientation and corresponding legal support.

From the foregoing analysis, the doctoral candidate has chosen the topic ***“Legal Regulations on the Protection of Three-Dimensional Trademarks in Viet Nam”*** as the subject of my Doctoral Dissertation in economic law.

2. Purpose and research task of dissertation

2.1. Purpose of the research of dissertation

The purpose of the dissertation is to clarify the theoretical and practical foundations of the law on the protection of three-dimensional trademarks; to comprehensively analyze and evaluate the provisions of current legislation and the practice of law enforcement in Vietnam in the context of implementing intellectual property commitments; and, on that basis, to propose scientific orientations and solutions to improve the legal framework and enhance the effectiveness of the implementation of the law on the protection of three-dimensional trademarks in Vietnam.

2.2. Research task of dissertation

To achieve the above research objectives, the dissertation sets out the following specific research tasks:

First, to review and critically assess the existing studies related to the topic and to establish the theoretical foundation for the dissertation;

Secondly, to systematize and clarify theoretical and legal theoretical issues concerning the protection of three-dimensional trademarks, including their concept, characteristics, classification, role, significance, and legal content, as well as to determine the legal position of three-dimensional trademarks in relation to other intellectual property objects such as industrial designs and works of applied art;

Thirdly, to analyze and assess both the theoretical and practical aspects of Vietnamese law governing the protection of three-dimensional trademarks, through a

comparative study with the laws of countries such as the United States, the European Union, China, and Japan jurisdictions that have established specific provisions on the protection of three-dimensional trademarks in order to identify legal shortcomings and practical obstacles in their enforcement in Viet Nam;

Fourthly, to formulate orientations serving as a foundation for proposing solutions to improve the legal framework and enhance the effectiveness of law enforcement in the protection of three-dimensional trademarks in Viet Nam.

3. The object and scope of the dissertation

3.1. The object of the dissertation

The dissertation focuses on the following research objects:

Firstly, the theoretical and legal theoretical aspects of the protection of three-dimensional trademarks are examined through an analysis of relevant viewpoints and research theories, such as the theory of property rights, the functionality theory, the distinctiveness theory, and the search cost theory.

Secondly, the legal framework for the protection of three-dimensional trademarks is analyzed and evaluated through the examination of legal documents such as the Intellectual Property Law 2005 (as amended and supplemented in 2009, 2019, and 2022) the current Intellectual Property Law of Viet Nam; Decree No. 65/2023/NĐ-CP and Circular No. 23/2023/TT-BKHCN; the current Trademark Examination Regulation; and other relevant legal instruments concerning three-dimensional trademarks, together with an assessment of the enforcement practice to address the research tasks identified in this dissertation.

Thirdly, international treaties related to three-dimensional trademarks to which Vietnam is a party, such as the Paris Convention, the TRIPS Agreement, the CPTPP, and the EVFTA (for reference purposes and to a certain extent); and the legal provisions of certain countries in the field of protection of three-dimensional trademarks, such as the United States, the European Union (EU), China, and Japan, in order to draw lessons for Vietnam.

3.2. The scope of the dissertation

Firstly, in terms of content: Within the substantive scope of this dissertation on the protection of industrial property rights in three-dimensional trademarks (hereinafter referred to as “protection of three-dimensional trademarks”), the term “three-dimensional sign” is used to refer to “three-dimensional shapes” and “letters or words combined with three-dimensional shapes.” The main research contents include:

- + Conditions for the protection of three-dimensional trademarks, including: inherent distinctiveness of three-dimensional signs; the requirement that such signs must not be identical with or confusingly similar to trademarks of other organizations or individuals; must not be identical with or confusingly similar to other intellectual property objects such as industrial designs or copyrights over works of fine art; and must not fall within the statutory exclusions from protection.

- + Procedures for the establishment of rights over three-dimensional trademarks: including formality and substantive examination of three-dimensional trademark applications, grounds for refusal of protection titles, and the spatial and temporal limitations applicable to three-dimensional trademarks;

- + Subjects and contents of rights: identification of the right holders and the content of rights conferred upon the owners, including moral rights, property rights, and the rights and obligations of such owners of three-dimensional trademarks

- + Acts of infringement and measures for the protection of industrial property rights in three-dimensional trademarks, examined through the mechanisms by which the State recognizes and grants exclusive rights to owners of three-dimensional trademarks, as well as the practical enforcement measures implemented in Viet Nam.

The four research components of this dissertation are integrated and comparatively analyzed with the laws of several jurisdictions that have detailed regulations on the protection of three-dimensional trademarks, including the European Union (EU), the

United States, Japan, and China, in order to draw valuable lessons and references for improving the legal framework and enforcement practice of three-dimensional trademark protection in Viet Nam.

Secondly, in terms of geographical scope: The dissertation examines the practical implementation of the law on the protection of three-dimensional trademarks within the territory of Viet Nam.

Thirdly, in terms of time frame: The research covers the period from 1 July 2006, when the current Intellectual Property Law of Viet Nam came into effect, to the end of 2024.

4. Methodological and research approaches of the dissertation

4.1. Methodological basis

The dissertation is grounded on the methodological foundation of Marxism–Leninism, Ho Chi Minh’s Thought, and the viewpoints and policies of the Communist Party and the State of Viet Nam on the socialist-oriented market economy, international integration, and the protection of intellectual property rights, including rights relating to three-dimensional trademarks. Relevant academic viewpoints and theoretical doctrines concerning three-dimensional trademarks are also employed to analyze and elucidate both theoretical and practical issues within the scope of this study.

4.2. Research methods of the dissertation

To achieve the research objectives set forth, the dissertation employs a combination of various legal research methods, integrating both theoretical and practical approaches, and combining qualitative analysis with quantitative assessment. The selection and application of these methods are conducted flexibly and appropriately to each specific part of the dissertation, as follows:

Firstly, the analytical and synthetic method

Secondly, the comparative legal method

Thirdly, the case study method

Fourthly, the scientific forecasting method

Fifthly, the modeling method

5. Scientific and practical significance of the dissertation

5.1. Scientific Significance of the Dissertation

The findings of the dissertation have practical scientific significance in contributing to the development of a theoretical framework for the protection of three-dimensional trademarks.

The dissertation provides a scientific assessment and evaluation of the strengths and limitations of the existing legal provisions governing the protection of three-dimensional trademarks. The results of the dissertation establish a coherent scientific rationale that serves as a valuable reference for the process of developing and improving Vietnamese legislation on the protection of three-dimensional trademarks.

5.2. Practical significance of the dissertation

Firstly, for research and teaching purposes: The dissertation serves as a valuable academic resource for researchers, scholars, and learners in the field of intellectual property. By analyzing Vietnamese legislation in comparison with international legal systems, the dissertation enables educators to form a comprehensive understanding of the legal protection of three-dimensional trademarks. This not only facilitates systematic knowledge dissemination but also guides students in assessing and studying the strengths and limitations of the current Vietnamese legal framework.

Secondly, for intellectual property management authorities: The study on the protection of three-dimensional trademarks contributes to supporting the Ministry of Science and Technology and the National Office of Intellectual Property (NOIP) in developing assessment criteria and examination procedures for trademark applications in a more efficient, accurate, and consistent manner. The research findings serve as a

valuable practical reference for administrative management, helping to enhance the effectiveness of examination and protection of intellectual property rights in Viet Nam.

Thirdly, for legislators: The dissertation provides in-depth analyses of the legal foundations and practical enforcement of laws governing the protection of three-dimensional trademarks in Viet Nam, while conducting comparative assessments with the legal systems of various countries worldwide. Through this, the dissertation evaluates current legal provisions on the examination of trademark applications and identifies existing shortcomings, thereby offering a significant reference basis for legislative bodies in the process of amending, supplementing, and improving intellectual property law to ensure its conformity with international practices and domestic realities.

6. New contribution of the dissertation

Firstly, the dissertation contributes to supplementing and enriching the legal theoretical foundation for the protection of three-dimensional trademarks in Viet Nam.

Secondly, the dissertation provides a comprehensive analysis and evaluation of the provisions of the Intellectual Property Law and related legal instruments concerning the protection of three-dimensional trademarks, based on comparative studies with foreign legislation and practical enforcement, in order to identify the limitations of the existing legal framework on the protection of three-dimensional trademarks and to propose improvements to the conditions for their protection, including defining the law on three-dimensional trademarks, establishing criteria for determining signs protected by three-dimensional trademarks, and specifying criteria for assessing the ability to distinguish three-dimensional trademarks; with respect to the procedures for the establishment of rights over three-dimensional trademarks, it is particularly necessary to incorporate specific provisions on three-dimensional trademarks into the Trademark Examination Regulation; regarding the improvement of legal provisions on the scope of rights and obligations associated with ownership of three-dimensional trademarks; on improving the legal provisions on acts of infringement and measures for protecting rights in three-dimensional trademarks, to introduce specific provisions governing acts of infringement relating to three-dimensional trademarks, to establish criteria for assessing “likelihood of confusion” with respect to three-dimensional trademarks, to clearly distinguish between three-dimensional trademarks and industrial designs.

7. The structure of the dissertation

Apart from the Introduction, Conclusion, and References, the main content of the dissertation is structured into the following four chapters:

Chapter 1. Overview of research situation and theoretical framework

Chapter 2. Theoretical and legal issues concerning the protection of three-dimensional trademarks

Chapter 3. Current legal framework and practical enforcement of the law on the protection of three-dimensional trademarks in Viet Nam

Chapter 4. Orientations and solutions for improving the legal framework and enhancing the effectiveness of law enforcement regarding the protection of three-dimensional trademarks in Viet Nam

CHAPTER 1

OVERVIEW OF THE RESEARCH SITUATION AND THEORETICAL FRAMEWORK RELEVANT TO THE DISSERTATION

1.1. Overview of the research situation relevant to the dissertation

1.1.1. Studies on theoretical and legal aspects of the protection of three-dimensional trademarks

- Jenny Bergquist và Duncan Curley (2008) *“Shape trade marks and fast-moving consumer goods”*.

- Hiệp hội Tòa án Hoa Kỳ (2009), *“What is a trademark?”*

- Tobias Cohen Jehoram, Constant Van Nispen và Tony Huydecoper (2010), *“European trademark law: community trademark law and harmonized national trademark law.”*

- Vuong Thanh Thuy, (2011) *“Functional signs in trademark law: legal provisions and practical application in the United States, Europe, and Viet Nam”*, Doctoral Dissertation in Law, Major in International and Comparative Law, Hanoi Law University.

- A MIR H. K, (2012), *“Three-dimensional objects as marks: does a “dark shadow” loom over trademark theory”*

- Irene Calboli & Martin Senftleben, (2018) *“The protection of non-traditional trademarks: critical perspectives”*, Oxford University Press.

- Center for Research, Training, Support and Consultancy, National Office of Intellectual Property of Viet Nam (2018), *“Protection of three-dimensional trademarks and color marks”*

- Hao Chen, (2018), *“Non-traditional trademark protection in China: New opportunities and challenges”*.

Le Quang Vinh (2019), *“Protection of three-dimensional trademarks in the European Union”* and *“The trend of accepting or refusing protection of three-dimensional trademarks (shape trademarks): a perspective from the practice of the United States and the European Union”*.

- Le Quang Vinh (2020), *“Protection of Three-Dimensional Trademarks in Japan”*.

- Toshiko Takenaka (2020) *“Trademark protection for fashion design in Japan: comparative law perspective”*.

- Pham Thi Diep Hanh (2021), *“Law on the protection of trade dress,”* Doctoral Dissertation in Law, University of Economics and Law, Vietnam National University, Ho Chi Minh City.

1.1.2. Studies on the current legal framework and practical enforcement of the law on the protection of three-dimensional trademarks

1.1.2.1. Studies on the current legal framework governing the protection of three-dimensional trademarks

- Amir H. Khoury, (2008), *“Three-dimensional objects as marks: does a “dark shadow” loom over trademark theory?”*, Cardozo arts & Entertainment Vol. 26:335.

- Luis C.Schmidt (2010), *“Three dimensional marks: the borderline between trademarks and industrial designs”*, Proceedings 2000/II, pp. 261–262, Q.148, Executive Committee, Sorrento, 18 April 2000.

- Vuong Thanh Thuy (2011), *“Functional signs in trademark law – legal provisions and practical application in the United States and Europe”*, Doctoral dissertation in Law, Hanoi Law University.

- Nguyen Phan Dieu Linh (2015), *“The interaction between the protection mechanism of applied fine art works and the protection of industrial designs and trademarks”*, Master’s thesis in law, major in civil law and civil procedure, Hanoi Law University.

- Atte Andersin (2017), *“Trade marks and the third dimension implications of 3d printing in the likelihood of confusion of three-dimensional trade marks”*, Intellectual property law dissertation, Faculty of Law, University of Helsinki.

- Le Nguyet Anh (2018), *“Protection of intellectual property rights in industrial designs for textile and garment products through the practice at garment 10 corporation”*, Master’s thesis in law, major in civil law and civil procedure, Hanoi Law University.

- Lê Quang Vinh, (2019) *“2 legal standards and 6 factors for determining likelihood of confusion under the laws of Việt Nam”*.

- Sarah Cannataci, (2020), *“Distinctiveness of three-dimensional trademarks”*.

1.1.2.2. Studies on the interaction between intellectual property protection mechanisms related to three-dimensional trademarks

- Viva R.Moffat (2004), *“Mutant copyrights and backdoor patents: the problem of overlapping intellectual property protection”*, Berkeley Technology Law Journal, Vol.19, 2004.

- Estelle Derclaye & Matthias Leistner (2011), *“Intellectual property overlaps: a European perspective”*, Bloomsbury Publishing, North America.

- *“Overlapping rights: the negative effects of trademarking creative works”*, in Journal: The Development and Balance of Copyright in the Digital Era, published in 2014 by Cambridge University Press.

- Le Thi Xuan Anh (2023), *“The overlap between copyright protection and industrial property rights in relation to trademarks under international treaties and national laws - theoretical and practical aspects”*, Doctoral Dissertation in Law, Hanoi Law University.

1.1.2.3. Studies on the practical enforcement of the law on the protection of three-dimensional trademarks

- M. Lasky (2011), *“Three dimensional trademarks: understanding united states law and practice”*.

- Le Xuan Loc and Hoang Thai Son (2012), *“Protection of three-dimensional trademarks – from theory to practice”*, Journal of legal science, No. 05 (72), pp. 42–48.

- Vu Thi Hai Yen (2022), *“Improving Intellectual Property Law Provisions relating to three-dimensional trademarks and sound marks”*, Journal of Legal Studies, Vol. 38, No. 3, pp. 17–29.

- Le Quang Vinh (2023), *“Proposed solutions to ensure timely examination of trademark applications in accordance with statutory deadlines”*.

1.1.3. Studies on solutions for improving the legal framework and enhancing the effectiveness of law enforcement in the protection of three-dimensional trademarks

- Vu Thi Hai Yen (2016), *“Trademark protection for three-dimensional signs”*, Journal of Jurisprudence, No. 4/2016.

- Gustavo Ghidini (2018), *“The Protection of (three-dimensional) shape trademarks and its implications for the protection of competition”*.

- Aleksi Haukijärvi, (2018), *“The relation of 3d trademarks and design rights in the light of European Union law and legal praxis”*.

- Le Quang Vinh, (2022), *“Three-dimensional trademarks in international law and proposals for Viet Nam”*.

- Vu Thi Hai Yen (2022), *“Improving intellectual property law provisions relating to three-dimensional trademarks and sound marks”*, VNU Journal of Legal Studies, Vol. 38, No. 3 (2022), pp. 17–29.

1.2. Assessment of research results of scientific works relevant to the dissertation topic and issues for further research in the dissertation

1.2.1. Assessment of the Research Results of Scientific Works Relevant to the Dissertation

First of all, studies on the theoretical and legal aspects of the protection of three-dimensional trademarks

Secondly, studies on the current legal framework governing the protection of three-dimensional trademarks

Thirdly, studies on the interaction between intellectual property protection mechanisms related to three-dimensional trademarks

Fourthly, studies on the practical implementation of the law on the protection of three-dimensional trademarks

Fifthly, studies on solutions for improving the legal framework and enhancing the effectiveness of law enforcement in the protection of three-dimensional trademarks

1.2.2. Issues to be further examined in the dissertation

First, the concept of three-dimensional trademarks.

Second, the identification of signs recognized as three-dimensional trademarks and the criteria for assessing distinctiveness.

Third, the determination of criteria to distinguish three-dimensional signs constituting three-dimensional trademarks from three-dimensional signs protected as industrial designs or works of applied art.

Fourth, the law has fully recognized the rights and obligations of owners of three-dimensional trademarks, including the exclusive right to use, the right to prevent infringing acts, and the right of disposition.

Fifth, the practice of implementing the law on the protection of three-dimensional trademarks.

Sixth, solutions to enhance the effectiveness of the implementation of the law, including the development of a clear set of criteria for assessing distinctiveness and non-functionality specific to three-dimensional trademarks, the establishment of post-grant review mechanisms, and the creation of a comprehensive database on registration and the granting of certificates of protection.

1.3. Theoretical Framework of the Research

1.3.1. Theories adopted in the research.

Firstly, the Theory of property rights.

Secondly, functionality doctrine.

Thirdly, distinctiveness theory

Fourthly, search cost theory.

Fifthly, the intellectual property rights theory.

1.3.2. Research questions and hypotheses

Research Question 1: What are the legal nature and distinguishing characteristics of three-dimensional trademarks compared with traditional trademarks?

Hypothesis: Three-dimensional trademarks share the same legal nature as traditional trademarks in terms of their function of distinguishing goods or services, but they possess unique characteristics regarding their representational form, criteria for assessing distinctiveness, and scope of legal protection. These specific features require more detailed and specialized legal guidance compared to traditional trademarks.

Research Question 2: What are the conditions required for a three-dimensional trademark to be protected, and how does current Vietnamese law regulate this issue?

Hypothesis:

Hypothesis 1: Three-dimensional trademarks are a type of non-traditional trademark and, in principle, must satisfy the same general legal condition such as: possessing distinctiveness, not being identical or confusingly similar to existing trademarks, and not violating statutory prohibitions. However, due to their inherent link with the three-dimensional shape of the product, the exclusion of functional features must be more strictly and specifically regulated than in the case of traditional trademarks.

Hypothesis 2: Although Vietnamese law has preliminarily recognized three-dimensional trademarks as a protectable category within trademarks, the legal criteria applied to assess distinctiveness, non-functionality, and likelihood of confusion remain

vague and lack detailed guidance, resulting in practical difficulties and inconsistencies in examination and protection.

Research Question 3: What practical obstacles exist in the enforcement of law on the protection of three-dimensional trademarks in Viet Nam, and what are their causes and possible solutions?

Hypothesis:

Hypothesis 1: Although Vietnamese law provides for the protection of three-dimensional trademarks, practical implementation remains problematic due to the absence of specific guidelines, unclear evaluation criteria, and insufficient awareness among both enterprises and competent authorities.

Hypothesis 2: The main difficulties stem from legal causes, namely the lack of clear criteria for distinctiveness and non-functionality together with inconsistent understanding among law enforcement actors and limited examination capacity regarding non-traditional elements such as three-dimensional shapes.

Research Question 4: What legal provisions should be amended, supplemented, or improved to enhance the effectiveness of protection for three-dimensional trademarks in Viet Nam?

Hypothesis:

Hypothesis 1: Viet Nam may continue to apply the existing trademark protection mechanism to regulate three-dimensional trademarks; however, it is necessary to supplement it with specific guidelines on how to determine distinctiveness and exclude functional features of three-dimensional signs.

Hypothesis 2: Amending and supplementing relevant provisions of the Law on Intellectual Property and its guiding instruments is essential to reduce inconsistencies in implementation and ensure a fair and equitable competitive environment among business entities.

1.3.3. Research approaches

The dissertation adopts a combination of two main research approaches, namely:

- (i) the interdisciplinary law–economics approach.
- (ii) The rights-based approach through the intellectual property protection mechanism.
- iii) The legal–dogmatic approach
- (iv) The theoretical approach

CONCLUSION OF CHAPTER 1

In the first part of Chapter 1, the dissertation presents an overview of domestic and international studies related to three-dimensional trademarks. These studies are classified into the following main groups: studies on the theoretical foundations of three-dimensional trademarks; studies on the current state of the law and the practice of enforcement of laws on the protection of three-dimensional trademarks; and studies on solutions for improving the legal framework and enhancing the effectiveness of law enforcement regarding the protection of three-dimensional trademarks in Vietnam.

Based on this classification, the doctoral candidate clarifies the issues that have already been examined, while also identifying matters that have not yet been addressed or research gaps that remain. Accordingly, the dissertation determines the theoretical and practical gaps in the law, identifies the core issues to be studied, and outlines areas that require further development. The dissertation applies a synthesis of prior studies and an analysis of previously discussed issues, including the concept of three-dimensional trademarks, the role and significance of protecting three-dimensional trademarks in practice, as well as examples of three-dimensional trademarks that have been protected in Vietnam and abroad. In addition, a comparative method is employed to examine and contrast legal regulations on the protection of three-dimensional trademarks in the United States, China, Japan, the European Union, and Vietnam. This serves as a basis for proposing recommendations to improve Vietnamese law on the protection of three-dimensional trademarks in subsequent chapters.

To establish a theoretical foundation for the research, the dissertation draws upon several theories, including intellectual property rights theory, trademark function theory, distinctiveness theory, search cost theory, and property rights theory. At the same time, various research methods are employed, such as analytical and synthetic methods, comparative legal analysis, case study research, scientific forecasting, and simulation methods, in order to clarify the issues and apply these theories to the study of three-dimensional trademark protection.

Furthermore, to clarify the research objectives and achieved outcomes, the doctoral candidate formulates four research questions and tests research hypotheses in order to fulfill the dissertation's objectives, namely to elucidate theoretical issues, legal theory, and the practical enforcement of laws on the protection of three-dimensional trademarks. On that basis, the dissertation proposes solutions to improve the legal framework and enhance the effectiveness of law enforcement regarding the protection of three-dimensional trademarks in Vietnam.

CHAPTER 2

THEORETICAL LEGAL ISSUES ON THE PROTECTION OF THREE-DIMENSIONAL TRADEMARKS

2.1. Theoretical foundations of the protection of three-dimensional trademarks

2.1.1. Concept and characteristics of three-dimensional trademarks

2.1.1.1. Concept of three-dimensional trademarks

The concept of a three-dimensional trademark is approached as follows: *A three-dimensional trademark is a sign represented in a three-dimensional shape, including the configuration of a product, its packaging, or any spatial geometric element capable of distinguishing the goods or services of one entity from those of another.*

2.1.1.2. Characteristics of Three-Dimensional Trademarks

First, the representational form of the three-dimensional sign

Second, the distinctiveness of a three-dimensional trademark.

Third, the non-functionality of the three-dimensional trademark

Fourth, the characteristic of descriptive signs in three-dimensional trademarks.

Fifth, potential overlap with other intellectual property rights

Sixth, the commercial potential of the three-dimensional trademark

2.1.1.3. Classification of three-dimensional trademarks

(i) Classification by representational form

(ii) Classification by function

(iii) Classification by distinctiveness

(iv) Classification by exclusion criteria

2.1.2. Concept, characteristics, and significance of the protection of three-dimensional trademarks

2.1.2.1. Concept of the protection of three-dimensional trademarks

Concept of the protection of three-dimensional trademarks: *The protection of three-dimensional trademarks refers to the recognition and legal safeguarding, by a competent authority, of the exclusive ownership right of a proprietor over the distinctive spatial (three-dimensional) configuration of a product or service, provided that such configuration possesses distinctiveness and enables consumers to identify the commercial origin of the product.*

2.1.2.2. Characteristics of the protection of three-dimensional trademarks

Firstly, the protection of three-dimensional trademarks concerns specific and tangible forms that can be perceived by human senses.

Secondly, the scope of protection is territorially limited and subject to a definite duration, rather than being global or perpetual.

Thirdly, the protection of three-dimensional trademarks involves both distinctions from and overlaps with other intellectual property rights.

Fourthly, the conditions for protection of three-dimensional trademarks are stringent and highly exclusive.

Fifthly, the protection of three-dimensional trademarks provides a legal basis for the commercial exploitation and disposition of ownership rights.

2.1.2.3. Significance of the protection of three-dimensional trademarks

Firstly, it safeguards the legitimate rights and interests of the proprietor.

Secondly, it enhances competitiveness and brand value.

Thirdly, it encourages creativity and investment in innovative design.

Fourthly, it protects consumer interests.

2.2. Legal theories on the protection of three-dimensional trademarks

2.2.1. Concept of the law on the protection of three-dimensional trademarks

“The law on the protection of three-dimensional trademarks refers to the entirety of legal norms promulgated by the State that govern legal relations arising in the

process of establishing, recognizing, exploiting, and protecting ownership rights over trademarks represented in a three-dimensional form”

2.2.2. Characteristics of the law on the protection of three-dimensional trademarks

First, the law on the protection of three-dimensional trademarks is closely associated with the distinctive function of trademarks.

Secondly, the law on the protection of three-dimensional trademarks constitutes an integral part of industrial property law, demonstrating consistency in the principles of protection, the conditions for establishing rights, and the mechanisms for exercising those rights.

Thirdly, the law protecting three-dimensional trademarks aims to safeguard the interests of both proprietors and consumers.

Fourth, the law governing the protection of three-dimensional trademarks has an interdisciplinary nature.

2.2.3. Role of the law on the protection of three-dimensional trademarks

Firstly, the law serves as an instrument for the State to regulate and protect the rights of proprietors over three-dimensional trademarks.

Secondly, the law provides the basis for resolving conflicts and disputes arising from acts of infringement.

Thirdly, the law on the protection of three-dimensional trademarks ensures the legitimate rights and interests of parties in commercial relations, where profit serves as a key criterion

Fourthly, the law on the protection of three-dimensional trademarks plays a pivotal role in assisting enterprises in building, exploiting, and safeguarding industrial property assets associated with product configurations.

Fifthly, the law on the protection of three-dimensional trademarks promotes creativity, encourages investment, fosters economic development, and establishes a fair and healthy competitive environment.

2.2.4. Legal content of the protection of three-dimensional trademarks

First, the group of provisions on the conditions for protecting three-dimensional trademarks.

Second, the group of provisions on the procedures for establishing rights.

Third, the group of provisions on the content of rights in the protection of three-dimensional trademarks.

Fourth, the group of provisions on acts of infringement and measures to protect rights in relation to three-dimensional trademarks.

2.3. Factors influencing the law and the implementation of the law on the protection of three-dimensional trademarks

2.3.1. Factors influencing the legal framework governing the protection of three-dimensional trademarks

Firstly, a coherent and effective legal system.

Secondly, inconsistencies within the legal system.

Thirdly, economic and technological factors.

Fourthly, case law and legal precedents.

2.3.2. Factors influencing the implementation of the law on the protection of three-dimensional trademarks

- The awareness of applicants and proprietors.

- The administrative and examination capacity of state authorities.

- The implementation of international commitments.

CONCLUSION OF CHAPTER 2

In Chapter 2 of the dissertation, the doctoral candidate focuses on clarifying theoretical issues and legal theory concerning the protection of three-dimensional trademarks in Vietnam today.

First, from the theoretical perspective on three-dimensional trademarks, Chapter 2 examines the concept and characteristics of three-dimensional trademarks, thereby identifying the distinguishing features of this type of trademark in practice. A three-dimensional trademark is understood as a sign having a spatial form, typically expressed through the shape of a product, its packaging, or any distinctive design element capable of distinguishing goods or services. Proper identification of the characteristics of three-dimensional trademarks serves as an important basis for their appropriate application in practice.

Second, from the perspective of legal theory, Chapter 2 analyzes the concept and characteristics of three-dimensional trademarks and clarifies the legal role and significance of protecting three-dimensional trademarks in promoting fair competition and safeguarding the legitimate rights and interests of owners in a market economy.

Third, from the legal perspective, Chapter 2 provides an in-depth analysis of the law on the protection of three-dimensional trademarks, including the concept and characteristics of such law, the classification of legal rules on three-dimensional trademark protection, and the role of law in establishing, recognizing, and protecting ownership rights in three-dimensional trademarks. The legal content on the protection of three-dimensional trademarks is presented systematically through four main groups of legal provisions: (i) provisions on conditions for protection; (ii) provisions on procedures for the establishment of rights; (iii) provisions on the scope and content of rights; and (iv) provisions on acts of infringement and measures for the protection of rights.

Finally, from the perspective of factors affecting the law and the practical enforcement of the law on the protection of three-dimensional trademarks, Chapter 2 addresses both objective factors (such as the socio-economic environment, the development of science and technology, and trends in international integration) and subjective factors (including the capacity of enforcement authorities, the awareness of enterprises and consumers, and the effectiveness and feasibility of the legal system). Proper identification and assessment of these factors are of significant importance for improving the legal framework and enhancing the effectiveness of three-dimensional trademark protection in practice.

CHAPTER 3

THE CURRENT LEGAL FRAMEWORK AND PRACTICAL IMPLEMENTATION OF THE LAW ON THE PROTECTION OF THREE- DIMENSIONAL TRADEMARKS IN VIET NAM

3.1. The current legal framework governing the protection of three-dimensional trademarks in Viet Nam

3.1.1. The current legal provisions on the conditions for protecting three-dimensional trademarks

3.1.1.1. Legal provisions on the conditions for the protection of three-dimensional trademarks

Firstly, the visible sign requirement.

Secondly, the distinctiveness of three-dimensional trademarks.

3.1.1.2. Limitations in the legal provisions on the conditions for protecting three-dimensional trademarks

Firstly, the law lacks a clear definition of three-dimensional trademarks.

Secondly, the law lacks clear evaluation and classification criteria for determining protection eligibility.

Thirdly, the provision on “acquired distinctiveness through use” remains formalistic.

Fourthly, the absence of effective testing or verification methods for three-dimensional signs.

3.1.2. The current legal provisions on the procedures for establishing rights over three-dimensional trademarks

3.1.2.1. Legal provisions on the procedures for establishing rights over three-dimensional trademarks

Step 1: Preparation and submission of application.

Step 2: Formality examination.

Step 3: Publication of application

Step 4: Substantive examination

Step 5: Grant of protection title

3.1.2.2. Limitations in the procedures for establishing rights over three-dimensional trademarks

Firstly, limitations in formality examination regulations

Secondly, the required number of perspective views remains unclear

Thirdly, the absence of clear criteria for assessing distinctiveness during substantive examination.

Fourthly, the lack of clear guidance on distinguishing between functional shapes (non-protectable) and decorative or mixed-function shapes.

3.1.3. The current legal provisions on the rights and obligations of the proprietor of a three-dimensional trademark

3.1.3.1. Legal provisions on the content of the rights of the proprietor of a three-dimensional trademark

Firstly, the exclusive rights of the proprietor of a three-dimensional trademark.

Secondly, the obligations of the proprietor of a three-dimensional trademark

3.1.3.2. Limitations in the legal provisions on the rights and obligations of the proprietor of a three-dimensional trademark

Firstly, inconsistencies in the legal definition of the proprietor.

Secondly, regarding the obligation of use

Thirdly, limitations in the recognition of ownership rights over well-known three-dimensional trademarks.

3.1.4. The current legal provisions on acts of infringement and legal remedies for the protection of three-dimensional trademarks

3.1.4.1. Legal provisions on infringing acts and remedies for the protection of three-dimensional trademarks

Firstly, acts of infringement.

Secondly, the current Vietnamese IP law provides a comprehensive set of legal remedies for protecting three-dimensional trademarks, similar to those applicable to other types of marks.

3.1.4.2. Limitations in the legal provisions on infringing acts and remedies for the protection of three-dimensional trademarks

Firstly, the current legal framework lacks specialized and directive provisions tailored to three-dimensional trademarks.

Secondly, the criteria for determining “confusing similarity” in three-dimensional trademarks remain ambiguous and subject to subjective interpretation in enforcement practice

Thirdly, the regulatory scope and criteria for identifying acts of unfair competition involving three-dimensional trademarks are insufficiently defined

Fourthly, the legal boundary between three-dimensional trademarks and industrial designs remains unclear

Fifthly, enforcement mechanisms remain weak, particularly in the context of e-commerce and cross-border trade

3.2. The practical implementation of the law on the protection of three-dimensional trademarks

3.2.1. The practical implementation of legal provisions on the conditions for protection

3.2.1.1. Achievements in the practical determination of conditions for the protection of three-dimensional trademarks

Firstly, before the 2022 amendment and supplementation of the Law on Intellectual Property.

Secondly, after the 2022 amendment and supplementation of the Law on Intellectual Property took effect.

3.2.1.2. Practical challenges in the implementation of legal provisions on the conditions for protection of three-dimensional trademarks

Firstly, the practice of declaration and classification of three-dimensional trademarks in application forms

Secondly, the number of three-dimensional trademark applications in Viet Nam remains relatively low. This indicates a limited awareness among businesses regarding the legal and commercial value of such marks.

Thirdly, the method of describing three-dimensional marks in application forms remains problematic as applicants are required to provide a complete description of the shape and colour(s) of the mark.

Fourthly, although the law has introduced clearer provisions regarding the registration of three-dimensional trademarks, practical implementation remains inconsistent with the supporting ecosystem of information, communication, and training, resulting in many enterprises particularly small and medium-sized ones lacking sufficient basis to register their three-dimensional trademarks for protection.

3.2.2. The practical implementation of legal procedures for establishing rights over three-dimensional trademarks

Firstly, regarding the number of three-dimensional trademarks granted Certificates of Registration (including both word and figurative elements).

Secondly, the practical recognition of three-dimensional marks based on evidence of use.

Thirdly, the declaration procedure in three-dimensional trademark applications.

3.2.3. The practical implementation of legal provisions on the rights and obligations of proprietors of three-dimensional trademarks

First, the exclusive right of use is one of the most important rights of a trademark owner.

Second, the right to assign and transfer the use of a three-dimensional trademark.

Third, the right to dispose of the trademark as an asset, such as contributing it as capital or using it as collateral, even though this has already been recognized under the Enterprise Law and the Intellectual Property Law.

3.2.4. The practical implementation of legal provisions on infringement acts and remedies for the protection of three-dimensional trademarks

3.2.4.1. Practical implementation of legal provisions on infringement acts and remedies for three-dimensional trademarks

Firstly, the unauthorized use of signs identical with or similar to registered three-dimensional trademarks.

Secondly, the use of imitations of three-dimensional trademarks in advertising or unofficial communications.

Thirdly, the use of signs identical to combined three-dimensional trademarks.

Fourthly, the use of identical signs or symbols that are widely recognized.

Fifthly, the use of shape signs similar to three-dimensional marks combined with word elements

3.2.4.2. Difficulties in determining infringement acts and remedies in practice

Firstly, there is a lack of specific and uniform guidance on the criteria for determining acts of infringement of three-dimensional trademarks.

Secondly, there is no clear mechanism for addressing acts of imitation of three-dimensional trademarks in digital advertising environments.

Thirdly, The overlap between three-dimensional trademarks, industrial designs, and copyright creates difficulties in dispute resolution.

Fourthly, there is no comprehensive or consistent legal guidance on the resolution of conflicts between different intellectual property rights, particularly between copyright and trademark rights.

CONCLUSION OF CHAPTER 3

Chapter 3 conducts a comprehensive analysis of the current state of the law and the practical enforcement of laws on the protection of three-dimensional trademarks in Vietnam. In recent years, Vietnamese law has made significant progress in recognizing and protecting rights in three-dimensional trademarks, as reflected in legal provisions concerning conditions for protection, procedures for the establishment of rights, as well as the rights and obligations of three-dimensional trademark owners. These developments have contributed to expanding the scope of intellectual property protection, meeting the increasingly diverse demands of the market, and enhancing the position of Vietnamese products in the context of international economic integration.

The law has officially recognized three-dimensional trademarks as one of the protectable subject matters and has set out registration conditions to ensure the distinctiveness of this type of trademark. The procedures for the establishment of rights are basically similar to those applicable to other types of trademarks, but have gradually moved toward greater compatibility with the specific characteristics of three-dimensional trademarks, thereby creating more favorable conditions for applicants. In addition, provisions on the rights and obligations of owners have been further specified, helping to protect legitimate interests and to enhance owners' responsibilities in the use, maintenance, and protection of their trademarks.

However, alongside these achievements, the analysis also reveals a number of limitations in both legal regulations and enforcement practice. From a legal perspective, provisions concerning the conditions for the protection of three-dimensional trademarks still lack detailed guidance and consistency in the examination of registration applications. Procedures for the establishment of rights have not yet adopted specialized processes, which affects the efficiency of examination and approval. Although the rights and obligations of trademark owners are stipulated, the actual exercise of these rights faces many difficulties, particularly in preventing and handling acts of infringement. In practice, the enforcement of laws on the protection of three-dimensional trademarks continues to encounter obstacles in the effective assessment, management, and protection of such trademarks.

In summary, Chapter 3 clarifies the positive results achieved in improving the legal framework for the protection of three-dimensional trademarks in Vietnam, while also identifying shortcomings that need to be addressed. Further improvement of the law, the development of registration procedures tailored to the specific characteristics of three-dimensional trademarks, and the enhancement of enforcement capacity of competent authorities are urgent tasks to ensure effective protection of three-dimensional trademark rights. This not only safeguards the legitimate interests of trademark owners but also contributes to enhancing the competitiveness of enterprises and promoting the sustainable development of Vietnam's intellectual property system in the context of increasingly deep international integration.

CHAPTER 4

ORIENTATIONS AND SOLUTIONS FOR IMPROVING THE LAW AND ENHANCING THE EFFECTIVENESS OF LEGAL IMPLEMENTATION IN THE PROTECTION OF THREE-DIMENSIONAL TRADEMARKS IN VIETNAM

4.1. Orientations for improving the law and enhancing the effectiveness of legal implementation in the efficient exploitation of three-dimensional trademarks

4.1.1. Improving the law on the protection of three-dimensional trademarks in accordance with the guidelines and policies of the party and the state

(1) Supplement provisions at the level of Decree or Circular on: criteria for identifying and distinguishing three-dimensional trademarks; the relationship between three-dimensional trademarks and industrial designs; and detailed guidance on illustration and description of the subject matter in registration dossiers. (2) Enhance the professional competence of examiners at the Intellectual Property Office of Vietnam; develop databases and examination precedents for 3D trademarks. (3) Support enterprises and raise awareness: provide guidance for enterprises on registering and protecting three-dimensional trademarks; and promote collaboration between industry associations and regulatory authorities to enhance the effectiveness of trademark owners' rights enforcement.

4.1.2. Improving the law on the protection of three-dimensional trademarks to ensure harmonization with international law and compliance with international commitments

Provisions on trademark protection under the Paris Convention:

Three-dimensional trademarks under the TRIPS Agreement:

Cross-border protection mechanism through the Madrid System:

Commitments under Free Trade Agreements (FTA).

To ensure harmonization between national legislation and international practices and standards, while respecting and fully implementing commitments under FTAs.

4.1.3. Improving the law on the protection of three-dimensional trademarks to ensure consistency and comprehensiveness of the legal system

First, the improvement of the law on three-dimensional trademarks should be placed within the overall framework of building a modern, socialist-oriented legal system.

Second, it is necessary to ensure consistency and synchronization between the Intellectual Property Law and other relevant legal instruments.

Third, provide specific orientations for improving the law on three-dimensional trademarks.

Fourth, improving the law on three-dimensional trademarks serves as a fundamental condition to foster creativity and enhance national competitiveness.

4.1.4. Improving the law on the protection of three-dimensional trademarks to harmonize the legitimate interests of stakeholder.

First, protecting trademark owners promotes creativity and investment.

Second, protecting the rights of competitors prevents excessive monopolization.

Third, protecting consumers' interests ensures diversity and fair competition.

Fourth, the orientation for improving the law should harmonize interests through specific criteria.

4.1.5. Orientations for improving the law on the protection of three-dimensional trademarks in line with the current development trends of trademarks in the digital economy

Issue specific guiding documents on the protection of three-dimensional trademarks in the digital environment, clearly defining the scope and conditions for

protecting digitized shapes and 3D models, while also providing guidance on how to submit applications and demonstrate usage rights in the digital environment.

4.2. Solutions for improving the law on the protection of three-dimensional trademarks

4.2.1. Solutions for improving the legal provisions on the protection conditions of three-dimensional trademarks

4.2.1.1. *Include the concept of three-dimensional trademarks in the Vietnamese Intellectual Property Law.*

“A three-dimensional trademark is a mark represented in three-dimensional form, including the shape of a product, the shape of its packaging, or other three-dimensional configurations, capable of distinguishing the goods or services of one entity from those of another in the market.”

4.2.1.2. *Establish a system of criteria for identifying signs that can be protected as three-dimensional trademarks.*

First: Identify the sign that can be regarded as a three-dimensional trademark.

Second: The assessment of whether a three-dimensional sign is eligible for protection should be based on three key groups of criteria:

4.2.1.3. *Establish a system of criteria for assessing the distinctiveness of three-dimensional trademarks.*

First: Combined three-dimensional signs.

Second: Three-dimensional signs should be recognized as eligible for protection as three-dimensional trademarks from the time of filing, provided that the applicant clearly specifies the content and meaning of the shape element.

Third: The shape elements may describe certain characteristics or values of the goods or services bearing the mark.

4.2.1.4. *Solution on the condition of “use to acquire distinctiveness” for three-dimensional trademarks*

First: Clearly identify the types of acceptable evidence.

Second: Establish criteria for assessing the sufficiency of use to qualify for acquired distinctiveness.

Third: Provide procedures and standardized forms to assist enterprises.

Fourth: Establish a case-by-case mechanism for recognizing acquired distinctiveness.

4.2.1.5. *Solution for identifying functional features of goods or services eligible for protection as three-dimensional trademarks*

Aesthetic functional signs (in the correlation between the protection mechanisms of industrial designs and trademarks) may rely on point c, clause 2, Article 74 of the Intellectual Property Law, which excludes from protection “...signs indicating the value or other descriptive characteristics of goods or services.”

4.2.1.6. *Solution for resolving the overlap between three-dimensional trademarks, industrial designs, and copyright*

Reference may be made to the application of EU regulations on resolving overlaps with industrial designs where “the use of such a trademark is prohibited by another earlier right under Union law or national law,” in which “another earlier right” includes copyright and industrial property rights.

4.2.2. Solutions for the procedures of establishing rights over three-dimensional trademarks

4.2.2.1. *Solution Regarding the Trademark Application Form for Three-Dimensional Marks*

First: In cases where the applicant does not tick the box for the type of trademark applied for as “three-dimensional trademark.”

Second: In cases where the applicant ticks the box indicating the type of trademark applied for as “three-dimensional trademark.”

4.2.2.2. Solution regarding the representation of three-dimensional trademark specimens

Standardize the format for representing three-dimensional trademark specimens. Issue technical guidelines for application submission, including: clear perspective views (six sides, with at least three angles of view); technical projections (front, back, left, right, top, and bottom); detailed descriptions of each view; and, where necessary, photographs of the actual product for evidentiary purposes.

4.2.2.3. Solution regarding the publication procedure for three-dimensional trademark applications

The publication procedure for three-dimensional trademark applications is applied pursuant to Point c, Clause 2, Article 10 of Circular No. 23/2023/TT-BKHCN: “(c) *For trademarks: the trademark specimen and the list of goods and services bearing the mark.*”

4.2.2.4. Solution regarding the search for conflicting trademarks

(i) Image-based multi-view search to capture the spatial characteristics of 3D marks; (ii) Integration of shape recognition technology similar to the EUIPO’s TMView model, enabling comparison and determination of the degree of similarity between three-dimensional shapes; (iii) Strengthening data connectivity between Vietnam’s system and the databases of the TM5 Forum (Annex No. 03) to ensure synchronization and international interoperability.

4.2.2.5. Solution regarding the examination regulation for three-dimensional trademarks

Section 7.7 of the Regulation should be supplemented with the following provision: “*A three-dimensional sign is a sign represented in three-dimensional space, including: the shape of the product itself or a part thereof; the shape of the product’s packaging or container; or other three-dimensional configurations associated with the product.*”

4.2.3. Solutions for improving legal provisions on the rights and obligations related to three-dimensional trademarks

First, improve legal provisions for determining the rights holders in cases where three-dimensional trademarks are identical or similar.

Second, refine provisions on the obligation to use three-dimensional trademarks.

Third, improve the regulations on the establishment and protection of rights in respect of well-known three-dimensional trademarks.

4.2.4. Solutions for improving legal provisions on infringement acts and protection measures concerning three-dimensional trademarks

First: Introduce specific provisions governing acts of infringement related to three-dimensional trademarks.

Second: Develop criteria for assessing “likelihood of confusion” in relation to three-dimensional trademarks:

Third: Establish a clear distinction between three-dimensional trademarks and industrial designs:

Fourth: Regarding protection measures.

4.3. Solutions for enhancing the effectiveness of law enforcement in protecting three-dimensional trademarks

4.3.1. Solutions on the application of science, technology, and artificial intelligence

First of all, an electronic database specialized for three-dimensional trademarks should be developed and operated, allowing 3D visualizations from multiple angles, detailed shape descriptions, and searchable comparisons with registered trademarks.

4.3.2. Solutions for supporting applicants in the process of registering three-dimensional trademarks

First, the competent authority the Intellectual Property Office of Vietnam should develop detailed guidelines with illustrated examples, images, and videos of three-dimensional trademarks that have been granted protection, explaining the reasons for acceptance.

Second, enhance the capacity of local intellectual property support centers, particularly in major industrial and economic hubs such as Ho Chi Minh City, Hanoi, and Da Nang.

Third, develop an intelligent online public service system enabling applicants to complete the entire registration process online, including filing, searching, paying fees, and tracking application progress.

Fourth, strengthen training and capacity-building for human resources specialized in intellectual property, science, and technology.

4.3.3. Solutions for enhancing the capacity of state management agencies in protecting three-dimensional trademarks

First, it is necessary to improve the professional competence of trademark examiners through periodic specialized training programs on intellectual property, focusing on analytical skills and the assessment of distinctiveness and functionality of three-dimensional shapes.

Second, investment should be made in technical infrastructure and technology for examining three-dimensional trademarks, including 3D simulation software, shape recognition tools, and efficient systems for storing and retrieving three-dimensional images.

Third, the establishment and continuous updating of a national database of three-dimensional trademarks is an essential measure, enabling examiners to conduct quick and accurate cross-referencing and searches.

4.3.4. Solutions for strengthening the capacity of intellectual property law enforcement authorities

First, it is necessary to enhance the specialized knowledge and skills of law enforcement officers in identifying three-dimensional trademarks through thematic training and practical workshops conducted by domestic and international experts.

Second, coordination should be strengthened between law enforcement bodies and specialized agencies such as the Intellectual Property Office of Vietnam to promptly provide information on the legal status of trademarks, scope of protection, and professional assistance in cases of disputes or complaints.

Third, an interlinked database system between IP Vietnam and enforcement agencies should be established to support the verification and search processes when handling complaints or denunciations.

4.3.5. Solutions for international cooperation in the field of industrial property

First, Vietnam should continue to expand and promote its participation in major international treaties on intellectual property, particularly the Madrid Agreement and Madrid Protocol on the International Registration of Marks, and the Hague Agreement on the International Registration of Industrial Designs, while fully and effectively implementing commitments under international trade agreements such as TRIPS, CPTPP, EVFTA, and RCEP...

Second, it is necessary to strengthen bilateral and multilateral cooperation with international and regional intellectual property organizations and offices such as WIPO, EUIPO, USPTO, JPO, KIPO, as well as IP agencies of countries with advanced legal systems.

Third, Vietnam should establish mechanisms for exchanging and sharing information and data on trademarks with foreign countries and international organizations

CONCLUSION OF CHAPTER 4

From the above analyses, it can be seen that improving the legal framework and enhancing the effectiveness of law enforcement for the protection of three-dimensional trademarks is an objective requirement in the context of the development of the market economy and increasingly deep international integration. Three-dimensional trademarks, as a specific subject matter of industrial property rights, give rise to many complex legal issues related to distinctiveness, standards of protection, and the boundaries between trademarks and other intellectual property rights (such as industrial designs or copyright).

Based on an assessment of the current legal framework and the practice of law enforcement in Vietnam, Chapter 4 proposes a number of systematic orientations and solutions aimed at improving the law on the protection of three-dimensional trademarks. The focus is placed on supplementing and clarifying provisions on the concept and conditions for protection; assessing the distinctiveness of three-dimensional trademarks; enhancing transparency in examination procedures; and improving mechanisms for handling acts of infringement of rights in three-dimensional trademarks, especially in relation to industrial designs and copyright.

In addition, the proposed solutions emphasize the role of rights-protection stakeholders, particularly state management authorities, judicial bodies, and experts in the field of intellectual property. At the same time, studying and selectively referencing the legislative experience and enforcement practices of countries with well-developed intellectual property systems such as the European Union, the United States, Japan, and China is necessary, contributing to the effective improvement of Vietnam's legal system for the protection of three-dimensional trademarks in line with international commitments.

In summary, the orientations and solutions presented in Chapter 4 not only help address existing limitations and shortcomings but also establish a solid legal foundation for the coherent and effective development of the system for protecting three-dimensional trademarks in Vietnam in the coming period.

CONCLUSION

In the context of modern commerce, with the strong development of branding activities, three-dimensional trademarks have increasingly become an important form of expression, reflecting the trend toward the expansion and diversification of brand identification tools. Beyond merely performing the function of distinguishing goods and services, three-dimensional trademarks through their representation in shapes, packaging forms, or product structures also play an essential role in conveying corporate identity and building brand image in the minds of consumers.

In Vietnam, intellectual property law has recognized three-dimensional trademarks as a protectable subject matter. However, in practice, there remain numerous gaps and difficulties in both legal theory and enforcement. Through the research process, the doctoral candidate has systematized the core legal-theoretical issues relating to three-dimensional trademarks and analyzed legal aspects concerning conditions for protection, registration procedures, the content of rights and obligations, acts of infringement and protection measures, as well as the practical enforcement of the law on the protection of three-dimensional trademarks in Vietnam.

The findings of the dissertation indicate that although the current Intellectual Property Law provides for the protectability of three-dimensional trademarks, the absence of detailed provisions on the concept, conditions for protection, and distinctiveness particularly inherent distinctiveness has caused considerable uncertainty in practice. Statistics show that the acceptance rate of applications for three-dimensional trademark registration remains very low; examination practices at the National Office of Intellectual Property (NOIP) lack consistency; and the awareness of enterprises, organizations, and individuals regarding the legal value and competitive advantages of three-dimensional trademarks remains limited. In addition, dispute resolution mechanisms and the handling of acts of infringement, as well as measures for the protection of rights in three-dimensional trademarks, have not received adequate attention, leading to inconsistency in the practical application of the law. On that basis, the dissertation proposes a number of recommendations to improve the legal framework and enhance the effectiveness of law enforcement for the protection of rights in three-dimensional trademarks in Vietnam. Specifically:

First, regarding the law: It is necessary to supplement specific provisions in the Intellectual Property Law and its implementing guidelines concerning the concept, conditions for protection, and criteria for assessing the distinctiveness of three-dimensional trademarks, while ensuring the exclusion from protection of signs whose shapes are functional in nature, particularly in relation to industrial designs and copyright in works of applied art. Improving legal provisions on the rights and obligations of owners, establishing specialized registration procedures for three-dimensional signs, and refining regulations on acts of infringement and measures for the protection of rights in light of current scientific and technological developments are essential requirements.

Second, regarding enforcement practice: Detailed technical guidelines should be issued to support the examination of registration applications, thereby enhancing transparency, consistency, and objectivity in the examination process for three-dimensional trademarks.

Third, regarding the enhancement of enforcement effectiveness: It is necessary to strengthen training and professional development for officials involved in examination, inspection, enforcement, and adjudication of cases related to non-traditional trademarks in general and three-dimensional trademarks in particular, in order to ensure the effectiveness and efficiency of the exercise of industrial property rights in three-dimensional trademarks. At the same time, communication and

dissemination of legal knowledge on three-dimensional trademarks should be promoted among the business community and relevant stakeholders, contributing to increased awareness and encouraging the use, registration, exploitation, and protection of three-dimensional trademarks as strategic intangible assets.

Improving the legal framework and enhancing the effectiveness of law enforcement for the protection of three-dimensional trademarks in Vietnam not only contributes to promoting innovation and enhancing enterprise competitiveness, but also aligns with trends in international integration and the development of international intellectual property law. This is also an urgent requirement for fulfilling Vietnam's international commitments under new-generation free trade agreements, while affirming the increasingly important position and role of intellectual property rights in the knowledge-based economy.

LIST OF THE AUTHOR’S PUBLISHED RESEARCH WORKS RELATED TO THE DISSERTATION TOPIC

1. Do Thi Dien (2025), “*Law on the protection of industrial property rights for three-dimensional trademarks – lessons from the European Union (EU)*”, Journal of Social Sciences and Humanities, Hue University, Vol. 134 No. 6S-1 (2025).
2. Do Thi Dien (2024), “*Conditions for the protection of three-dimensional trademarks under U.S. and EU Law – some implications for Vietnam*”, Journal of Law and Development, No. 9/2024, pp. 4–14.
3. Do Thi Dien (2025), “*Overlapping rights in the protection of three-dimensional trademarks and industrial designs under European Union Law – Recommendations for Vietnam*”, State and Law Review, No. 1 (433), 2025.
4. Do Thi Dien (2025) “*Protection of three-dimensional trademarks: a comparative study of Chinese Law and practical insights for Vietnam*”, Journal of Law and Practice, No. 64 (2025).
5. Do Thi Dien (2024). “*Resolving Disputes over Technology Transfer Contracts Involving Industrial Property Rights through Commercial Arbitration in Vietnam.*” Journal of Law and Practice, No. 60/2024.
6. Do Thi Dien (2024). “*Proposal for the Establishment of a Specialized Court for Intellectual Property Dispute Resolution – Lessons from Malaysia and Thailand.*” People’s Court Journal, No. 11/2024.